
Eric Tomas de Saint-Maur

HELMUT SCHRÖCKE – SCLAVI, VENETI, VINEDI, VANDALI

Abstract

HELMUT SCHRÖCKE – SCLAVI, VENETS, VINEDS, VANDALS

When preparing the new editions of both historical works of the deceased researcher of Slovenian heritage, the upright Franc Jeza »The Scandinavian origin of the Slovenes« and the »Key issues on early Carantanian – Slovenian history«, enriched with comments and recent findings, I searched further and impartial sources, which could confirm or refute his statements. I was really surprised by the multitude of sources, confirming the findings of Franc Jeza, which he probably did not know or have could not know, otherwise they would appear with the other sources. I have found that the old writers fairly well knew the Vandals, Vinedes, Venedi, Vinilli, etc. and all many territorial tribes, all under their own names. Research of prof. dr. Helmut Schröcke goes far back in time to a span of several thousand years BC and includes modern archeological research methods and the similarity of the works, ornaments, etc., to which Helmut Schröcke assessed much space in his books. By the name Sklavi, Sklaveni in the past, scholars used to designate the Eastern Germanic tribes, who have not yet been christianized, therefore, they were still pagans, unlike those Germans, who have already accepted Christian faith. Even the writers of past centuries were well aware of this fact, as notes Helmut Schröcke, who has gathered, according to the legendary German diligence, many proofs that confirm this. He was aware of the fact, that many of literature, which is now considered as mainstream source, was adapted by old scholars, either from comfort or negligence, in their own way. Particular attention is devoted to researchers who have tackled the old sources by new research and whilst doing so, they discovered a lot of differences between the original content and what is now referred in the literature, which has devastating consequences for the interpretation of history.

Uvod

Ob pripravi novih, s komentarji in novejšimi spoznanji razširjenimi izdajami obeh zgodovinskih del pokojnega raziskovalca slovenske preteklosti, vrlega Franca Jeze: »Skandinavski izvor Slovencev« [1] in »O ključnih vprašanjih rane karantansko - slovenske zgodovine« [2], sem iskal dodatne in nepristranske vire, ki bi potrdili ali ovrgli njegove ugotovitve. Presenetila me je množica virov, ki potrjujejo izsledke Franca Jeze, in ki jih slednji najbrž ni poznal, sicer bi jih bil navedel med viri. Ugotovil sem, da so stari pisci dokaj dobro poznali Vandale, Vinede, Venede, Vinile itd. ter vsa njihova številna področna plemena, vsa pod svojimi imeni, kakor npr. danes poznamo Dolenjce, Gorenjce, Korošce, Kranjce, Notranjce, Štajerce itd., a hkrati vemo, da so vsi Slovenci. Nedavno tega smo šteli

k nam tudi današnje Kajkavce, Čakavce, Slavonce in Dalmatince, ki so jih bili kot Slovincce pohrvatili in jih Hrvati sedaj štejejo za svoje. Celo tako daleč so šli v svojih lažeh, da trdijo, da so se Hrvati nekoč imenovali Slovinci.

Raziskave prof. dr. Helmuta Schröcka [3-4] segajo precej daleč v preteklost, v obdobje več tisoč let pr. Maziljenim, vključujejo novejša starinoslovska raziskava načina in podobnosti gradenj, okraskov itd., katerim je prof. dr. Helmut Schröcke odmeril precej prostora v svoji knjigi. Mene so bolj zanimali pisni viri, izročila, ki se nanašajo na naše prednike. In tukaj smo našli presenetljivo mnogo gradiva.

Z imenom Sklaveni, Sklavi - lat. SCLAVENI, SCLAVI, so v preteklosti učenjaki označevali vzhodno germanska plemena, ki se še niso bila pokristjanila, torej so bila še poganska, za razliko od onih Germanov, ki so že bili sprejeli maziljansko vero. Z Germanijo in Germani so se označevale grmovite pokrajine, odtod ime Germani, ljudstva pa so bila pretežno praslavska [5]. Tega so se dobro zavedali celo še pisci v preteklih stoletjih, kakor ugotavlja prof. dr. Helmut Schröcke, ki je zbral, s pregovorno nemško marljivostjo, številne vire, ki to potrjujejo. Bil je pozoren tudi na danes ustaljene vire, katere pa so stari učenjaki iz udobja ali nemarnosti priredili po svoje. Posebno pozornost je posvetil raziskovalcem, ki so se lotili stare vire na novo raziskati in so pri tem marsikje ugotovili razlike med prvotno vsebino in tem, kar se danes navaja v literaturi, kar pa ima usodne posledice za tolmačenje zgodovine.

Iz paberkov iz obeh knjig prof. dr. Helmuta Schröcka, me je kot Slovenca, zanimala predvsem resnica o naši preteklosti in o naših prednikih. Dodal sem še nekaj drugih zanimivih virov, lastne ugotovitve in zaključke ter vse povezal v pričujoče poročilo.

Napake in zmote

Pri prepisovanjih, tolmačenjih, prevodih in ponatisih starih virov so se pojavile mnoge napake, zmote ali celo ponaredki, kar je posledica neznanja ali malomarnosti, nemalokrat pa gre za zavestno prikrojavanje napisane vsebine iz različnih nacionalističnih, zavojevalskih, potujčevalskih, imperialističnih in drugih razlogov.

Kakor je zaključil svoja raziskovanja H. Schröcke »... Obstaja dvojje področij nemške zgodovine, katerih opis se pri bližjem opazovanju pokaže kot resno vprašljiv... Splošno šolsko mnenje je, da je pokristjanjenje prebivalstva vzhodno in jugovzhodno od državnih meja (Nemčije) zadelo predvsem »Slovane« in da gre pri teh Slovanih za satemsko jezikovno skupino, ki je tuja nemškemu narodu in ki je privandrala v ta področja iz Vzhoda, potem ko so jih bili Germani izpraznili proti koncu obdobja preseljevanja narodov. Povrh vsega naj bi ti »Vzhodni Germani« nikoli ne bili imeli svojega deleža v nemškem ljudskem telesu. Poseljevanje vzhodnih področij, ki je bilo sledilo, naj bi bilo te »Slovane« ali pregnalo ali podjarmilo in potem vsrkalo, zaradi česar naj bi bilo nemško prebivalstvo Srednje in Vzhodne Nemčije posledica mešanja s »Slovani« ... [3,4].

H. G. Wells [6], je strnil svoje ugotovitve v izjavo, da je pouk zgodovine v nemških šolah eno ogromno ponarejanje preteklosti. Kaj bi bil vrli H. G. Wells šele napisal, ako bi bil poznal pouk zgodovine v slovenskih šolah?

Da je morala biti zgodovina popolnoma drugačna, kakor stoji zapisano v današnjih učnih in šolskih knjigah, kažejo pravzaprav že naslednje najdbe, izpujene iz šopa mnogih. Škof

Adalbert ob Pragi († 977) je bil zase povedal »SCLAVUS ERAM«. Na nagrobnem spomeniku prvega kralja Boleslava I. (*992 † 1025), ... katerega so mu bili postavili v plzenski stolni cerkvi, je pisalo »REGNUM SCLAVORUM, GOTHORUM SIVE POLONORUM« (pri prenovi so ga odstranili). Prvi zgodovinar v Meškovi državi ... (kasneje Poljska), Vincenc Kadlubek (GOTTLOBONUS), (*1160 † 1223) je bil napisal »stari Polaki so potomci Gotov in Vandalov«. Ena srednjeveška latinska listina izkazuje Rostock kot »URBS VANDALICA ANSEATICA ET MEGAPOLITANA«. Veliki volilni knez (1640 – 1688) se je bil sam označeval kot »Volilni knez Brandenburga, Pomorjanskega, Vojd Kašubov in Vandalov«, Gustav Adolf (*švedski kralj) je nosil naslov »REX SUECORUM, GOTHORUM ET VANDALORUM«, in švedski kralji se še danes nazivajo kot »kralji Švedov, Gotov in Vandalov«... [3,4].

Še Frederik Veliki, Pruski, je bil pisal v svojem delu *Denkwürdigkeiten zur Geschichte des Hauses Brandenburg* [7]: »Vsako področje ima svojega lastnega boga. Vandali imajo enega, ki se imenuje Triglav. Njegovo upodobitev najdemo na Harlungerbergu pri Brenaborju (nem. Brandenburg). Imel je tri glave.« In letopisci so do takrat za prostor vzhodno in jugovzhodno od nemških državnih meja uporabljali pojmovno istovetnost Sclavi = poganski Vzhodni Germani in posebej Sclavi = Vandali ter Vandali = Vendi in deloma tudi Sclavi = Slavi ...

Za časa Herderja, s katerim je nastopilo preimenovanje, so bila zgodovinska dejstva očitno še obče znana. Tako se je združenje študentov na univerzi v Jeni, ki so bili rojaki, doma iz Meklenja (*nem. Mecklenburg) imenovalo ‚Rojaki iz Vandalije‘ ali ‚Vandalski rojaki‘. Iz meklenjskega grba so nosili barvi rdeče in zlato (*to sta prastari vandalski barvi, ki po vsej verjetnosti izvirata še iz davnih časov) ... in šele od leta 1816 dalje črno-rdeče-zlato [8]. Te barve so barve zadnje vikingsko-vandalske knežje rodbine Vzhodnih Germanov, združene s cesarskimi barvami Svetega cesarstva nemške narodnosti, pri čemer je vandalsko-vzhodnogermanski del teh barv najbrž mnogo starejši kot drugi del.

Poimenovanje Slovani

Prof. Steller († 1972) [9-12], ki je bil odkril napačne prevode, si je kot zgodovinar in raziskovalec narodnega blaga in jezika na univerzi v Wroclavu, na samem torišču pridobil posebna znanja ... Odločilno je, da je Steller dokazal istovetnost Sclavi = Slavi = Vandali = Ven(e)di = Vin(i)di, čeprav mu prvotno istovetnost Sclavi = Slavi ni bila znana. Med tem so postali znani letopisci, katerih Steller ni bil poznal, kot npr. Albertus Krantzius ali Valvasor, ki v celoti potrjujejo Stellerjev dokaz istovetnosti.

Stellerjevo spoznanje je bilo [12:25]: »Od takrat brez pomislekov – in sicer vse do danes – uporabljajo besedo »Sclavi«, z neopravičenim izpuščanjem c-ja in s tem prenamejajo v naš čas podedovana besedila. Nekritično se v srednjeveških listinah tolmači ta samovoljno popačena beseda kot »Slovani« v pomenu rabe te besede v 19. stoletju, in beseda »Veneti« je v srednjeveških, nemško zapisanih besedilih izenačena z istim pomenom.«

Seveda je Steller naletel na kritiko, kateri je odgovoril takole: »Naj pripomnim, da si izraza »Slavomanija« nisem izmislil jaz, ampak so ga uporabljali priznani nemški učenjaki v 1. polovici 19. stoletja, ki so napadli novo smer znanosti, ki sta jo uvajala Bandtke in Šafařík ... Predvsem gre tu za zlitje srednje latinskih besed ‚SCLAVI, SCLAVENTI‘ s Slovani, ki – to

ponovno poudarjam – nimajo med seboj ničesar skupnega, ampak so jih bili šele kasneje z namernim delovanjem na navaden ljudsko-pomenosloven način prikrivili (*in zakrivali) oni ‚Slavomani‘. O njih sodi eden od najuglednejših članov (*nemške) Akademije v svojem času leta 1844: ‚Nezgodovinske in za nas Nemce žaljive prazne muhe Slavomanov je treba poriniti nazaj za zaslužene zapornice‘ ...

W. Steller [12:167], piše: »Kar se tiče stvarnih dejstev v ljudski umetnosti, pripeljejo raziskave, ki upoštevajo vsako dejansko področje, do ugotovitve, da na »Venedskem« ni moč najti nobene poteze, za katero bi mogli trditi, da je značilno slovanska«.

V Rusiji so pojasnili nastanek Praslovanov iz Bastarnov in Vandalov. S tem so panslavizmu izmaknili tla izpod nog in ustvarili osnovo za razumevanje med narodi [13-14]. Še prej je moral, seveda, pasti nacizem ali točneje nacionalsocializem!

To prikazovanje vsebuje glede »Slovanov« odločilno napako, ki je v novejšem času imela usodne politične posledice. Vzrok leži v napaki, do danes nepojasnjeni, ki se je bila prikradla najprej sicer zelo zaslužnemu Herderju (*1744 † 1803), zatem Bandtkeju, Schlözerju († 1808) in drugim in izvira iz Herderjeve knjige *Slovanska ljudstva, 1791* [15], v kateri Herder ni navajal starih letopisov. Knjiga je postala izhodišče za panslovanstvo, ki je zadobil v carski Rusiji in kasneje v SSSR nadvse tragične posledice (* za Slovence v kraljevini SHS in kasneje v Jugoslaviji).

Razlog za ta zmotni razvoj moremo razložiti z jezikovno nemarnostjo prepisovalcev starih latinskih letopisov – predvsem izginulega izvirnega spisa Helmolda iz Bosaua. V prepisih v latinskem jeziku je iz prvotno uporabljene besede »SCLAVI« ali tudi »Slaveni«, ki je označevala poganske Vzhodne Germane, nastala beseda »Slavi«, katero so, kot takšno, uporabljali kasnejši letopisci. Pri tem so se bili očitno še zavedali prvotnega pomena, čeprav so bili, kot je lastno nemški govornici, sčasoma izpustili črko in glas 'c' v »Sclavi«.

Šele Herder [15] je izenačil »Sclavi« s »Slovani« in s tem je od približno leta 1800 napačen prevod besede »Sclavi«, »Sclaveni« v današnjem razumevanju »Slovani« postal obče blago. Pri tem poudarjajo vedno znova celo resni predstavniki slavistike iz slovanskih dežel, da je izvor besede »Slovani« in izvor slovanskih ljudstev popolnoma nejasen...

Pomena napačnega prevoda Sclavi = Slovani nikakor ne smemo podcenjevati, saj gre za znana ljudstva t.j. Slovence, Slovake, Sorbe, Kašube ... in ne kar povprek za vsa slovanska ljudstva, zato so prevodi starejših poimenovanj kot Slovani zgodovinske potvorbe.

Herder je gledal na vsako ljudstvo kot na od Boga ustvarjeno bitje, ki mora izpolniti v skladu s stvarstvenim načrtom svojo nenadomestljivo nalogo. Ljudstvo je imel za živo ogledalo, katero vsako pod različnim »lomnim kotom« odslikava vse človeštvo. V poglavju o Slavii, katerega je bil Herder napisal leta 1791, v svojem glavnem delu »Mislil k modroslovju človeške zgodovine«, in ki je postal eden od buditeljev zavesti in občutka pripadnosti med Slavi, je bil napisal:

»... Bili so dobrodelni do razsipnosti, hkrati gostoljubni, ljubitelji svobodnega življenja v deželi, hkrati pokorni in ubogljivi, sovražniki ropa in plenjenja. A vse to jim ni nič pomagalo proti zatiranju. Ja, še prispevalo je k slednjemu. Čeprav se niso bili nikoli potegovali za prevlado na svetu, med seboj niso imeli z bojaželjnostjo zasvojenih knezov, so se raje vdali v davčne obveznosti, samo da so mogli v miru živeti v svoji deželi. In tako je prišlo, da se je

več narodov, najbolj pa pripadniki nemškega rodu, hudo pregrešilo nad njimi. Že za časa Karla Velikega so se začele zatiralne vojne, ki so imele za cilj očitne trgovinske koristi, čeprav so se pri tem sklicevali na maziljansko vero. ... Kar so bili začeli Franki, so dokončali Sasi; Slave so v celih pokrajinah iztrebili ali potlačali, njihove posesti pa so razdelili med škofe in plemenitaše. ... Nesrečno je slavsko ljudstvo, da ga je njegova lega med ljudstvi sveta stavila po eni strani tako blizu Nemcev in na drugi strani razgalila njegov hrbet za vse napade vzhodnjaških Tatarov, pod katerimi, še posebno pod Mongoli, je težko trpelo in moralo mnogo prenesti. Kolo spreminjajočega se časa se nezadržno obrača in ker so ti narodi naseljeni po večinomoma najlepšem predelu Evrope, bo prišel čas, ko ga bodo v celoti obdelali in začeli na njem s trgovanjem, česar si tudi drugače ni mogoče predstavljati, kakor da bosta morali in tudi bosta zakonodaja in politika v Evropi, namesto napadalnega duha, vedno bolj podpirali tiho marljivost in miren medsebojen odnos med ljudstvi in tedaj boste vi, tako globoko padla, nekoč marljiva in srečna ljudstva, končno doživela prebujenje iz vašega dolgotrajnega otrplega sna, osvobojeni svojih suženjskih verig, da boste izkoriščali vaše lepe pokrajine od Jadranskega morja do Karpatskih gora, od Dona do Moldavije, kot svojo last ter boste na njih smeli znova slaviti vaša praznovanja mirne marljivosti in trgovine.

Herder je bil videl v Slavih mlade nosilce bodoče svetovne omike, ki naj bi se uresničila nekega dne kot ideal najvišje človeške ljubezni. Da bi se prav pripravili na to prihajajoče poslanstvo, je potreben prost razvoj duševnih moči, ki se razkrije v jeziku, v bistvu človeške duše. »Človek je svobodno misleče, dejavno bitje, čigar moči naraščujoče delujejo; zato naj bi bil bitje, ki ga ustvarja jezik. Če se naj bi torej prebudile in razvile moči mladih slavskih ljudstev, bi morali posledično negovati svoj jezik, ga obdržati in izpopolnjevati dalje.«

Herderjeve misli so naletele v globljih plasteh zavesti predstavnikov slavskih razumnikov na izreden odmev, predvsem v času »narodnega prebujenja“, ponovnega rojstva srednjeevropskih ljudstev v prvi polovici 19. stol. V imenu mnogih glasov naj povzamemo iz članka neimenovanega Hrvata, ki je bil leta 1837 objavljen v časopisu Danica ilirska. Tam piše: »Posadimo v naši mladini živo in vročo ljubezen do materinega jezika v nežna srca. ... Naj naša mladina sprejme v svojo dušo zlate Herderjeve besede. ... Ali poseduje eno ljudstvo kar koli bolj vrednega ljubezni kakor govorico svojih očetov? V njej živi vse njegovo bogastvo misli, izročilo, zgodovina, vera in osnove življenja, vse njegovo srce in duša! Vzeti takšnemu ljudstvu njegov jezik ali ga ponižati, pomeni vzeti mu njegovo edino neumrljivo last, ki se podeduje od staršev na otroke. Kdor hoče izpodriniti moj jezik, ta me hoče oropati tudi za moj um in način življenja, za čast in pravice mojega ljudstva. ... Nobene večje škode ni mogoče prizadeti nemu narodu, kot da se mu oropa njegov narodni značaj, njegove lastnosti duha in njegov jezik.«

Različna poimenovanja

Staroslovensko ljudstvo, ki je govorilo s področnimi in pokrajinskimi razlikami sicer enak jezik, so imenovali z različnimi imeni: Vandali, Vinedi, Veneti, Sclavi, Sclaveni ali enostavno po pokrajinah, rekah itd., kjer so bili živeli.

Poseben pomen pripade že omenjenemu letopisu Helmolda von Boswau-ja († 1170) v znanstveno verodostojni izdaji MONUMENTA GERMANICA HISTORICA [16] (v nad. M.G.H.)

iz leta 1937. Naslov je »HELMOLDI PRESBYTERI BOZOVIENSIS CRONIKA SLAVORUM«. Pri novi izdaji leta 1910 je, po primerjavi vseh prepisov – izvirnik je bil izginil, urednik Schmeidler napisal, da je bil črko ‚c‘ v besedi SCLAVI kot »preveč motečo izpustil«. Tako piše sedaj *Slavi* namesto *Sclavi* ne samo v naslovu, ampak tudi v vsem besedilu, čeprav je v prepisih iz srednjega veka uporaba besed Sclavi in Slavi istopomenska in je bila povrh vsega prepisovalcem znana istovetnost Sclavi = Vandali.

V Jöcherjevem Gelehrtenlexikonu [17] iz leta 1750, piše pod pojmom ‚Helmold von Boswau‘, da je bil slednji napisal »CHRONIKON SCLAVORUM ET VENEDORUM«. V spisku naslovov knjig letopisa vladarske hiše Brandenburg po W. Jobstu [18] iz leta 1652 piše »Helmold in der Wendischen Chronik«. To dvoje sta potrdili, da se je bil izvirnik imenoval drugače, kakor v današnji izdaji MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA.

Koncem 18. stol. pa so Vandali izginili iz zavesti in so nazadnje pri Herderju (*Slavische Völker*, leta 1791) [15], ki je bil sicer poznal vire, iz *Sclavi* postali neka velika, Germanom in Nemcem tuja družina narodov. Ta daljnosežen učinek je dosegla Herderjeva knjiga, čeprav jo je bil Herder spisal brez poznavanja letopisov [4: 48]. Samo na takšen način je mogel Helmoldov letopis postati, čeprav čisto po krivici, eden od najvažnejših temeljev panslavizma »... Tako, kakor so bili Rimljani in Bizantinci enostransko prikazovali Germane in jih naši zgodovinarji še danes vidijo skozi rimljanska očala, enako enostransko so gledali na poganke Vzhodne Germane, skozi očala letopiscev Svetega rimskega cesarstva ...« [3].

Grški besedi *sklaboi*, *sklabenoi* so uporabljali do leta 1100 zgolj v pomenu oznake naroda, predvsem za vandalska plemena, ki so bila prodrla vse do zaledja Soluna in ki so prišla na Peloponez in se tam naselila, pa tudi za Avare. Prva listina s pomenom suženj, nesvoboden, za gornji besedi se najde v Bizancu leta 1136 [19]. V južni Italiji imamo listino iz leta 1126 kot potrdilo za star pomen »... UNAM ANCILLAM EX GENERE SCLAVORUM...«, ki govori o nesvobodnjaku iz plemena *Sclavi*. [20]

V srednjelatinskini je postalo iz gr. *sklabenoi*, lat. *SCLAVI*, *SCLAVERI*; to najdemo prvič pri Jordanisu [21] in Prokopiju [22, 23] leta 550, kjer imajo ta poimenovanja zgolj pomen oznake naroda.

Lingua Sclavinia

Pri kasnejših letopiscih npr. pri Fredegarju [24], imajo SCLAVI, SCLAVERI pomen: »Oni pogani drugih narodov, ki bivajo onkraj meja kristjanskih držav, ki imajo lastno govorico, ki govorijo LINGUA SCLAVINIA«. Ta govorica igra določeno vlogo v papeževih pismih Metodu v Velikomoravsko državo in sicer s prepovedjo in dovoljenjem za branje maše v »LINGUA SCLAVINIA«. Pri prebivalcih Vojvodine Kranjske, ki je del današnje Slovenije, so se maše v tem jeziku brale še za časa letopisca Valvasorja [25, pogl. 2] leta 1689, katere on sopomensko razume kot *Sclavi* = *Slavi* = *Veneti* = *Vandali* in da to izvira še od Metoda, kakor piše Valvasor.

V krajih, kjer so prebivali Vzhodni Vandali, so govorili jezik katerega letopisci označujejo kot *Lingua Sclavinia*. Cesar Otto Veliki je obvladal tri jezike med njimi tudi *Lingua Sclavinio*.

Za duhovnike pri protestantskih Sorbiih so prirejali leta 1556 v Frankfurtu na Odri tečaje v sorbskem jeziku »EXERCITIONES LINGVAE VANDALICAE« [26].

Tki. cerkveno slovansčino so brez nadaljnega razumeli prebivalci Velike kijevske kneževine. To kaže na narodno pripadnost tam živečih »Slavov« k Vzhodnim Vandalom ter na sprejetje jezika panonskih Venetov preko Metoda in njegovih učencev, katere so bili nemški škofje hudo preganjali ter na podlagi bogoslužnih knjig in spisov, ki so jih bili spisali [27]. Če sedaj Vatikan s poželenjem gleda proti pravoslavnim slovanskim deželam in tam ne najde uspeha, naj se za to kar zahvali srednjeveškim nemškim in bavarskim škofom, pa tudi marsikateremu lastnemu papežu, v katerem je bilo bolj malo bratovske ljubezni.

Izguba neodvisnosti enega ljudstva vodi praviloma k izginótju lastne omike, k prevzemu tuje kulture in jezika in končno v popolno izginótje zaradi genetskega mešanja s pripadniki drugih ljudstev. Tako npr. so sredozemska ljudstva, ki govorijo romanske jezike, posledica takšnih posameznih razvojev v rimskem imperiju, kakor ga je bil npr. počel cesar Augustus, ko je dal pregnati 500.000 rimljanskih kmetov z njihovih kmetij, da je na njihovi zemlji naselil doslužene legionarje, ki so bili sicer prišli iz vsega svetovnega rimljanskega cesarstva, a komajda kdo iz italskega dela.

Medtem ko imajo Goti jezikovne spomenike kakor npr. arijansko sv. pismo od gotskega škofa Wulfila († 383) [28], imamo od Vandalov samo moška osebna imena [29], kakršna so bili rabili tudi Goti in Zahodni Germani in izvirajo od Zahodnih Vandalov, ki so bili zatonili leta 534 v Kartagini v severni Afriki in kratek, večjezični besednjak [30]. Tudi vira [31] naštevata dodatno kar nekaj še starejših vandalskih imen iz prvotnih vandalskih bivalnih področij, pretežno ob Baltiku.

A. Schleicher [32] se je bil lotil na novo postaviti stari polabski jezik. Za osnovo mu je služil Lüneburgisch-Wendischer Wörterbuch po J. H. Jugler-ju [33] iz leta 1809. Schwarz [34] je leta 1951 štel k severnogermanski jezikovni skupini skandinavske in gotsko-vandalske narode. Vandali so že pred letom 200 pred Maz. naseljevali Pomorjansko in področje reke Visle. Bukev so poznali najkasneje, odkar so bili na polotoku Jutlandu, v Vendsysslu. Zato odpadejo špekulacije narodnostno nestrpnih jezikoslovcev o izposojenkah iz nemškega jezika. Tudi trditve o drugih izposojenkah, ki naj bi jih bila nemška (višja) omika dala Slovencem [35-38], ko so se bili imenovali še Vandali in Veneti je zagotovo zgrešena, kajti Vzhodni Vandali so posedovali znanja iz vseh teh področij že davno pred odhodom iz Vendsyssla. Bogate starinoslovske najdbe dokazujejo visoko razvito predelavo rud in kovin, poljedelstvo, lončarstvo itn. Na bivanje Vandalov kažejo tudi krajevna imena kot npr. Wallrabs na Turinskem (Thüringen), ki je leta 908 izkazano kot Walahrameswinda [39]. Ker moremo dejansko skoraj vsa osebna imena, pa tudi mnoga krajevna imena, ki so nam jih bili zapustili letopisci pojasniti – brez obzira na čas in dobo – s staro gornjo nemščino, kaže to na tesno sorodstvo *LINGE SCLAVINIE* Vzhodnih Vandalov s severno in zahodnogermanskim jezikom [40-41].

Vzhodni Vandali, ki so bili govorili *LINGUA SCLAVINIA*, so že pred Vikingi poznali germanske rune, bajke ter so volili svoje kneze iz germanskih plemen.

S prihodom v nove dežele, s počasnim odmiranjem povezav s Skandinavijo in Baltikom, z novimi sosedi itd. se je v tisočletju izoblikoval nov jezik, tki. *LINGUA SCLAVINIA*, slovenski, slovinski jezik. Podoben razvoj je doživel tudi jezik Vzhodnih Gotov po ločitvi od Skandinavije in Anglov v Angliji in kasneje s prihodom Vilijema Osvajalca, ki je leta

1066 z vojsko pod venedskimi zastavami – krilati dvonogi zmaj – potolkel Anglosase in ubil njihovega kralja Haraldalda.

Iz vsega tega sledi edini možni zaključek, da domnevne germanske tujke starejše skupine v trditvi Stender-Petersens-a [35] niso izposojene tujke, ampak so lastne germanske besede Pra-Germanov, ki so bili Vandali, Vinedi itd. Nemethi in Alemani pa so šele kasnejši prišleki na področje Germanije, kjer so, zlasti pod krinko širjenja kristjanske vere, ropali in zavzemali zemljo, imetje in duše, imena, zlasti simbole in mnogo jezikovnih prvin.

Izvor slovenskega jezika je res lahko delno pogojen z vplivom vzhodnih Vandalov, vendar šele iz 'novejšega' časa, ko so se bili le-ti selili proti jugu zaradi močnih ohladitev v 4. tisočletju pred sedanostjo. Starejši izvor pa je verjetnejši iz ledenodobnih zatočišč pred 10. tisočletjem pred sedanostjo v Mali Aziji, Panoniji, Balkanu in Severni Italiji, kar pojasnjuje npr. naslednji pisci.

Lucijan Vuga

Ustvarjalci teorije kontinuitete kritizirajo tudi slovenske zgodovinarje, da se preveč oklepajo tradicionalne teorije, da so pretirano zadržani in bi od njih pričakovali večji prispevek, in če na osnovi povedanega povzamemo najnovejšo teorijo kontinuitete, se nam izkaže kot nadvse stvarna. Res, da jo je potrebno še dograjevati, toda za tako obsežno spremembo paradigme kot jo prinaša teorija kontinuitete, ni mogoče pričakovati kaj drugega. Zlasti pa od nas terjajo veliko ustvarjalnega, pogumnega in prizadevnega dela! Tako je teorija kontinuitete zaenkrat predvsem delo tujih znanstvenikov, za slovensko znanost pa predstavlja še prav poseben izziv, da bi nadgradila dosedanja prizadevanja vztrajnih posameznikov s širše zastavljenimi projekti, ki bi Slovence postavili na zasluženost mesto v zgodovini [42].

Mario Alinei

Alinei dobesedno navaja: »Začeti moram s tem, da pospravim z eno najbolj nesmiselnih posledic podedovane kronologije: 'prihod', in to celo v zgodovinskem obdobju, Slovanov na neizmerno področje, kakršnega danes naseljujejo...edini logični sklep je, da je južna veja Slovanov najstarejša in iz nje sta se razvili, na različne načine in morda v različnih časih, zahodna in vzhodna veja Slovanov (op. L. V., kako podobno je to Nestorjevemu izvajanju pred osemsto leti v njegovem letopisu 'Povest vremenih let')...Danes le še manjšina strokovnjakov podpira teorijo o poznem preseljevanju Slovanov...saj nobena od različic poznega preseljevanja ne odgovarja na vprašanje: kaj je omogočilo Slovanom, da so iz svojih bronastodobnih ognjišč postali prevladujoče ljudstvo v Evropi...jugozahodni del Slovanov je od vselej mejil na Italide v Dalmaciji, na prostoru vzhodnih Alp in v Padski nižini...domnevno 'slovansko preseljevanje' je polno nasprotij...Ne obstaja neka 'severna slovanščina' pač pa je to le različica južne slovanščine...prve metalurške kulture na Balkanu so slovanske...v povezavi z Anatolijo...Prisotnost Slovanov na območju, ki je zelo blizu sedanjemu, obstaja od neolitika (in potemtakem še od prej)...Slovani so (prvi, skupaj z Grki in drugimi balkanskimi ljudstvi) razvili poljedelstvo...poljedelško mešano gospodarstvo, tipično evropsko, ki kasneje omogoči rojstvo grškega, etruščanskega in rimskega meščanstva ... Germani so bili prevzeli poljedelstvo od Slovanov ... balkansko

območje je eno redkih, na katerem je dokazana prava in resnična naselitev skupin ljudi, ki so prišli iz Anatolije ...» [43].

Vodopivec

Jezikovne korenine Slovanov potekajo verjetno, tako kot korenine drugih jezikov, iz skupnega prajezika prastarih omik. Imamo več kasnejših slovenskih žarišč: v Mali Aziji - paflagonski Veneti, v Podonavskem bazenu – kultura Vinče in Lepenskega vira, v Jadranskem bazenu – Jadranski Veneti in Lužiška kultura Venetov ob Venetskem zalivu (danes Baltskem). Združitev zgodovinskih pričevanj, jezikovnih in genetskih značilnosti, zemljepisnih imen, ki večinoma izvirajo od staroselcev in arheoloških odkritij, nam omogoča vpogled v čedalje bolj odmaknjene čase in naše slovenske korenine na sedanjih ozemljih in v srednji Evropi se pomikajo čedalje bolj v paleolitik. Znanstveniki na podlagi skrbnega proučevanja in časovnega določanja arheoloških najdb in genetskih značilnosti posameznih narodov, že zavračajo t.i. 'Teorijo o preseljevanju narodov' in tudi 'Teorijo o priselitvi Slovanov na današnja zahodna in južna ozemlja v 6. stoletju' [44].

Zgodovinski spodrseljaji

Računati moramo z dejstvom, da je pomen imena SCLAVI veljal na celotnem področju zahodnorimskega cerkvenega ustroja. Pri samostanskih latinskih letopiscih iz področja nemške države je ta narodna uvrstitev veljala zgolj v pomenu SCLAVI = Vzhodni Germani in najde pri A. Krantziusu [40] nedvomno odkazano uvrstitev »SCLAVI SUNT VANDALI« (in ne: VANDALI SUNT SCLAVI!). Poleg tega beremo v spisku poglavij Krantziusovega dela v naslednji vrstici: »SCLAUONI HODIE, WANDALI ANTIQUITUS FUERANT« (*Sclauoni se imenujejo tisti, ki so se pred tem imenovali Vandali*). In eno vrstico dalje: »SCLAUORUM NOMINE ETYMON HEBREUM TRIBUITUR« (*beseda Sclaui naj bi izvirala iz hebrejščine*), kar je zanimivo vprašanje za jezikoslovce in spodaj: »SCLAUORUM NOMINE MANCIPIA UNDE SOLEANT SIGNIFICARI«. Zakaj z besedo Sclaui napačno povezujejo lastninske pravice na ljudeh – torej sužnjih, v nasprotju s prevodom, saj ime Sclavorum običajno pomeni njihovo lastnino. Na tem mestu najdemo zanimivo povezavo s izviro imena Sclavi iz hebrejskega jezika in dodatno še spremembo pomena v suženj = nesvoboden.

»... Germanske, v pomenu alemanske, nemetske in bavarske ljudske pravice npr. LEX BAIUVARIORUM označujejo nesvobodne ljudi kot ‚SERVI‘. Besede SCLAVI ne pozna. Tudi srednjeveški letopisci uporabljajo za sužnje besedo ‚SERVI‘.« [3]

Pomen oznake naroda *Sclavi* je razvidno iz uporabljenega izraza »GENS SLAVORUM« v papeževi buli leta 962 ob ustanovitvi nadškofije v Devinu (danes nem. Magdeburg), dalje leta 968 o »GENS SCLAVORUM« po nadškofu iz Mainza, in iz tega, da leta 975 ob vdoru kristjanskega kneza Boleslava II. Bojemskega (Češkega) v škofijo Passau pišejo viri o »INVASIO SCLAUORUM«. [45]

»Spodrseljaj zgodovinske znanosti, da je govorila o vzhodno od Labe ležečih področjih kot o deželi, poseljeni s ‚Slavi‘ temelji na zgrešenem prevodu besed ‚SCLAVENTI‘, v skrajšani obliki kot ‚SCLAVI‘ izvirnih srednje latinskih besed, kot ‚Slavi‘ ... Tako ruski pomenoslovni besednjak Maksa Vasmerja [41] ... kot tudi Pomenoslovni besednjak ruskega jezika, katerega je bila izdala Univerza v Moskvi [46], povesta, da latinski besedi SCLAVENTI, SCLAVI srednjelatinskih izvirnih poročil nimata ničesar skupnega z besedo ‚slava‘.[11:21].

Že v latinskih prepisih letopisa Helmolda iz Bosau-a se izraza Sclavi in Slavi uporabljata enakopomensko, enako v prepisih letopisa Widukinda iz Corveya iz 12. stoletja [47]. Istovetnost Sclavi = Slavi je med letopisci očitno široko razprostrta npr. tudi pri Valvasorju in pri Raumer-ju [48], pri čemer so se letopisci najmanj do Valvasorja ter celo po Herder-ju zavedali istovetnosti *Sclavi* = *Slavi* = *Vandali*. V skladu z J. in W. Grimm-om [49], je izpust ‚c‘-ja in ‚k‘-ja v ‚scl‘ in ‚skl‘ posledica govorne spremembe v srednjem veku ... Pod geslom ‚Wende‘ je Winden starejša oblika (ohranila se je tudi na področju Avstrije kot *Vindisk oz. Windisch, -ar, -er itd.).

Prenos te spremembe v govoru pa v latinščino ni dopusten in predstavlja eno, iz pogovornega jezika sem privzeto zmoto v izražanju srednjeveških prepisovalcev. Odtlej je sem ter tja v nemško napisanih letopisih za Vzhodne Vandale zapisano ime *Slavi* ... Resni slavisti - tudi taki, ki niso iz Nemčije, torej slovanskega rodu, npr. Filip [50] - poudarjajo vedno znova, da je izvor skupine slovanskih narodov, kakor tudi razlaga besede Slavi (Slovani) nejasen.

Vendi

Poimenovanja Veneti in Vendi so široko razprostranjena, zato moramo kljub podobni govorici ločiti zahodne Venete (Vandale), ki na severnem delu kasnejše dobe ime Wendi in vzhodne Venete, ki se poimenujejo tudi Venedi, Vinili in Vzhodni Vandali.

Beseda *Ven(*e)di* se pojavi, ko so pričeli letopisci pisati v nemščini. O zgrešenem izvajanju besede *Vendi* iz *Veneder-ji* piše Steller [11:43]: »*Ena skrb vzbujajoča napaka se je pritihotapila v znanstveno pisanje z enačenjem oblike Veneti ali Venedi z Vendi ... Kot kaže je najstarejša v tej zvezi zapisano ime naroda ali plemena pri Pliniju (23 – 79 po Kr.), ki piše: »QUIDUM HAEC HABITARI AD VISTULUM USQUE FLUVIUM A SARMATIS VENEDIS SCIRIS HIRIS TRADUNT ...«* Prevod, da v teh področjih pa vse do reke Visle prebivajo »Sarmati, Vendi, Skiri in Hirri« je napačen ... Z dvojno napako obtežen prevod je prarazlog za pojem *Vendi* = *Slovani* [11:37-38] ... V istem stoletju ... daje 46. poglavje Tacitove ‚GERMANIA‘ nadaljen pomemben beleg: ‚Tukaj se konča Svebija. Ali naj plemena Peucinov, Venedov in Fennov štejem k Germanom ali k Sarmatom, ob tem omahujem, čeprav so Peucini, katere nekateri imenujejo Bastarni, po govorici in načinu življenja, po naselbinah in načinu gradnje hiš enaki Germanom... Venedi so prevzeli mnogo njihovih navad, na svojih roparskih pohodih prečesavajo celo gozdno in hribovsko pokrajino med Peukini in Fenni, vendar jih štejejo raje k Germanom, kajti gradijo hiše, nosijo ščite, radi urno pešačijo, vse to v nasprotju s Sarmati, ki živijo na vozovih in konjih‘ [11:39]. Belegi za besedo *Vendi* in *vendski* so pribl. iz leta 1000, tj. skoraj tisočletje kasneje kot davni viri.« [11:43].

Vzhodni Vendi so istovetni z Vandali. Najzgovornejše potrdilo za to je naslov nemškega prevoda latinske Kronike Vandalov A. Krantziusa († 1517, nem. izdaja natisnjena leta 1600): »*Vandalia ali opis venedske zgodovine*«. Valvasor ugotavlja leta 1689 istovetnost z alpskimi in jugovzhodnimi Slovenci. Ime Vandali in Vendi izvaja on iz besede vand = voda; primerjaj tudi razna krajevna imena z Vadi v Palestini, Sev. Afriki in na Arabskem polotoku, ki danes pomenijo le še presušena jezera in suhe vodne izvire ter suhe rečne struge ali npr. Wann-See v Berlinu in jezero Van v Mali Aziji.

Švedski kralji nosijo še danes naslov: Kralj Švedov, Gotov in Vandalov. Danski kralj Waldemar II, ki je bil leta 1205 potrdil pravice in svoboščine mesta Lubice (nem. Lübeck) se je podpisal kot: WALDEMARUS DEI GRATIA DANORUM SCLAUORUM QUE REX DUX IUTIE DOMINUS NORDALBINGIA. Kralj Friderik V. je bil REX DANIAE, NORWEGIAE, VANDALORUM, GOTHORUM. Brenaborski (nem. brandenburgski) mejni grof je nosil, med drugimi, naslov kneza Vandalov.

Ti naslovi prej potrjujejo staro narodno ime in sorodstva, kakor pa gospostvo nad podjarmljenimi in iz Vzhoda privandranimi tujerodnimi »Slovani«.

Tudi v 17. in 18. stol. niso imeli resni in natančni učenjaki nobenih težav z zgodovinskim spominom glede porekla Vinedov, Venedov in Vandalov. Za to pričajo npr. protestantski pastor Ch. Hennig v. Jessen (*1649 – †1719), ki je bil služboval v Wustrowu v Wendtlandu z VOCABULARIUM VENEDICUM [51], [104] dalje J. F. Pfeffinger (*1667 – †1719) z *Vocabulaire Vandale* [52] in tki. Kjøbenhavnski rokopis z naslovom VOCABULARIUM ET PHRASEOLOGICUM VANDALICUM [53]. Vsi trije pa se ukvarjajo s polabsko – lüneburskim - vinedskim narečjem.

Od in po Herderju se uporablja ime Vendi kot sopomenka za Slovani ali za njihov del, še danes pa za prebivalce »slovansko« govorečih Sorbov in Venedov v Lužicah in v Gozdu ob reki Spree-ji, ki so ostanki Vandalov in se pojavljajo v starih virih kot Sorbi, Sorabi. V njihovi govorici najdemo npr. za dekliško naglavno pokrivalo izraz ‚borta‘. Isti izraz najdemo pri Sedmogradcih v Romuniji (pokrivalo, ki izgleda popolnoma enako!). Ta izraz so bili prinesli s seboj ob prihodu iz svoje stare domovine Flandrije in Zahodne Frankije leta 1140, kamor niso bili nikdar privandrali iz Vzhoda kakršnikoli Slovani« ... Borta in borte morajo izvirati iz starejših govornih in kulturnih skupnosti Vandalov s Franki ali Gepidi. ... *Že za časa Karla Velikega so naseljevali Vzhodne Vandale kot kmete v Zgornjem Pfalzu, potem na Turskem (*nem. Thüringen) zahodno od reke Zale (nem. Saale) in še dalje proti severu ...*

SCLAVENI – Vzhodni Germani

Jordanes (551), [54] priča s svojim latinskim besedilom objavljenim v M.G.H. Zeuss, J. K. [55] pa je ugotovil, da v najstarejšem Dunajskem prepisu – izvornik je bil izginil – tam piše Winidi namesto Veneti, kakor sedaj v M.G.H. K temu je pripomnil: *»To je verjetno prvoten zapis imena«* ... Ker prepisa, ki vsebuje ime Winidi – podobno kot v primeru Helmolda iz Bosau-a – niso kasneje nič več uporabili za znanstveno obdelavo, je mogla zgrešena uporaba prevoda SCLAVI, SCLAVENI = Slavi pridobiti tako vseobsežen pomen v današnjem smislu.

Prokopij (550), piše v knjigi ‚Vandalska vojna‘ [22, 23]:

*»Ko je bil postal Honorij cesar Zahoda (395 – 423) so vdrl v državo barbari ... največji in najslavnejši Goti, Vandali, Zahodni Goti in Gepidi.... Kakor že omenjeno, se med seboj razlikujejo po imenu, sicer pa sploh nič. Vsi so bele polti, plavalasi, velike postave in čednega obraza. Sledijo istim zakonom in imajo isto vero, namreč ariansko. (*to maziljansko vero so bili prevzeli Vandali pod vplivom cesarja Valensa (364 - 378), vendar so bili med njimi raztreseni tudi pravoslavni Vandali, med katerimi je bil npr. Stilicho minister cesarja Honoriusa, (glej Catholic Enc.). Tudi imajo eden jezik, gotski, in prepričan sem, da so nekdanj pripadali enemu ljudstvu in so se potem začeli razlikovati po imenih svojih vodij. Že od nekdanj so bivali onkraj Donave.«*

Prokopijeva ugotovitev, da Goti, Vandali in Gepidi govorijo isti jezik, se more nanašati samo na Zahodne Vandale. Vzhodni Vandali so pri njemu *SCLAVI*.

V zemljevidu [56] člana francoske akademije znanosti Mentelle leta 1795 »Carte ancienne d'Allemagne« je za čas okrog leta 100 po Kr. vpisano ime Sarmatija med imeni drugih vzhodno germanskih plemen med Vzhodno Prusijo in Lublinom.

Vendar ne gre za Sarmate azijskega porekla marveč za germanske Sarmate. Morda gre za del Sarmatov, ki so kot bojevito azijsko ljudstvo napadli tamkajšne Vandale in jim z vojaško prevlado vsilili ime, ter se jezikovno med njimi utopili.

V latinskih izdajah Fredegarja piše tako *Winedi* kot *Winidi* pa tudi *Winedos* za *SCLAVI*, v medsebojni vzajemnosti in je očitno istovetno, zato ni pravilno prevajati *Winidi* z *Wendi* in pustiti *Winidi* neprevedeno, pri tem pa sploh ne upoštevati, da se pojavijo *Wendi* šele v nemških letopisih in skoraj tisočletje kasneje, sopomensko z *Vandali* (glej npr. pri A. Krantziusu). Fredegar tudi piše »*SCLAVI COINOMENTE WINIDI*« ...

O. Pritsak, [57], ki prevaja *Sclavi* kot *Slovani*, ugotavlja, da je ime *Vinid* germansko in da pomeni »Tovariše v rinki (= prstanu, obroču). Ti da živijo tam, kjer so prej živeli Jordanesovi *Venedi*, ki so istovetni z *Vinidi*. Germansko *Vinid*, bizantinsko *Sclavin* in kasneje arabsko *saglab*, menda nima ljudskega ali jezikovnega pomena temveč pomen vojaške organizacije, katere pripadniki so iz različnih ljudstev, a uporabljajo skupen pogovoren jezik.

Pavel Diakon (720 – 799), [58] piše, da se je zgodovina Langobardov pričela s njihovim bajeslovnim prihodom iz Skadna (Skandinavije) in o boju Winnilov, ki so se kasneje imenovali Langobardi, z Vandali. Upoštevanja je vredno dejstvo, da je bilo srednjeveškim letopiscem še vse do po srednjem veku znana istovetnost *Vandalov*, *Winulov*, *Winilov* in *Winilanov*. V I. knjigi navaja: »... ne po krivici se imenuje ono celo področje od Tanaisa (Don) do sončnega zahoda s splošnim imenom Germania, čeravno imajo posamezni kraji svoja posebna imena«. To je prvo sporočilo enega letopisca, da je segala Germania proti vzhodu vse do Dona, sledijo enaka poročila Alfreda Velikega († leta 901), Cosmasa iz Prage († 1125), Alberta Krantziusa († 1517) in Seb. Münstra († 1588). Več kot 800 let je živel znanje, da je segala Germanija z vključenimi Vzhodnimi Vandali do Dona.

Einhard (770 – 840), *Annalen der Frankenkönige* [59]: »*NATIO QUEDAM SCLAVORUM EST IN GERMANIA SEDENS SUPER LITUS OCEANI QUAE PROPRIA LINGUA WELATABI FRANCIA AUTEM WILTZI*«. V Germaniji živi neko gotovo ljudstvo *Sclavi*, ki biva na bregu oceana in jim v frankovskem govoru rečejo *Welatabi* ali *Wiltzi*.

Einhard, *Življenje cesarja Karla* [60]: Našteva vsa ljudstva, ki si jih je Karl podredil za plačilo dajatev, ki »*bivajo v Germaniji med Reno in Vislo, med morjem in Donavo ter govorijo precej enak jezik ... Najpomembnejši med njimi so Veletabi, Sorabi, Abodriti, Bojemani ...*«.

CONVERSIO BAGOARIORUM ET CARANTANORUM, (okrog leta 870) [61] našteva nekatera imena Karantancev. Med temi imeni pripadnikov kneza Priwine so tudi takšna, ki se uporabljajo med Zahodnimi Germani in pričajo za podobnost staroslovenskih narečij s staro gornjenemškimi ali točneje germanskimi [5].

Alfred Veliki, kralj Anglije (871 – 901) [62] :

V angleško izdajo *Orosiusove Svetovne zgodovine* iz leta 417 je dal kralj Alfred vključiti seznam germanskih plemen in njihovih germanskih jezikov. Kötschke piše: »*Znamenito pa*

ostaja, da, gledano iz Anglije, na prostoru Bojemije in Moravske kakor tudi Polse, Slavi ne dajejo imen v svojih jezikih; in še bolj presenetljivo je, da v severovzhodni Nemčiji vseskozi prevladujejo germansko zveneča imena«. Ker so za časa Alfreda živeli Slovani v Vzhodni Germaniji, v skladu s prevladujočim mnenjem (leta 1939!), »morajo ta imena kazati na imena iz predslavonske, germanske dobe«. Kralj Alfred našteva ljudstva, ki bivajo med Alpami, Britanijo, Severnim morjem, Donom, Črnim morjem, severno Grčijo, po zemljepisnem redu, in pove, »da se vse to imenuje Germania« ... Abodriti, Vilci, prebivalci Venedske dežele, ki jo imenujejo Sysyle (Vendsysel na Jutlandu = sedež Vandalov) ... Ob Baltskem morju živijo: ... Abodriti, Vinedi, Burgundi, ... Sorbi, ...

Adam iz Bremna, *Hamburgische Kirchengeschichte* (okoli 1070) [63]:

2. knjiga, 18. »SCLAVINIA IGITUR, AMPLISSIMA GERMANIAE PROVINTIA, A WINULIS INCOLATUR, QUI OLIM DICTI SUNT WANDALI« ... »Sclavanija (vedno Sclavania) torej, zelo prostrana pokrajina Germanije, je naseljena z Winuli, ki so se nekoč bili imenovali Vandali. Velika naj bi bila desetkrat bolj kakor naša Saška, posebno še če prištejemo k njim Bojeme in onkraj Odre živeče Polake, saj se od njih ne razlikujejo ne po zunanosti ne po jeziku. To deželo pa, ki je sicer zelo bogata z orožjem, možmi in sadeži, zapirajo od vseh strani čvrste meje hribovitih gozdov in reke. Po širini se ista razprostira od juga proti severu tj. od Labe do skitskega morja. Po dolgem pa se vidi takole, sega od naše Hammaburgske (*Hamburg) fare, kjer se začne in potem sega ... vse do Bavarske, Ogrske in Grčije. Ljudstva Sclavov so številna ... Ob ustju reke Odre stoji zelo ugledno mesto Jumna ... ki je zelo obiskano ... je res največje mesto, katerega ima Evropa«.

Cozmas iz Prage (do 1125), *Chronik von Böhmen* [64]: Tudi ta, za Bojemsko (Češko) merodajni letopisec ne poroča ničesar o Slovanih, ampak piše o prebivalcih Bojemije, ki na Bojemskem, kot enem delu Germanije govorijo LINGUA SCLAVINIA.

Iz papeževe bule navaja:

22. »... da naj se sezida pri cerkvi sv. mučenika Jurija (GEORGIUSA) ženski samostan. Vendar ne po cerkvenem običaju bolgarskega ali ruskega ljudstva in tudi ne po sklavonskem jeziku (SCLAVONICE LINGUE), temveč ... v latinskem jeziku.«

23. »Dolgo nazaj je en Sas po imenu Dethmar ... prišel v Prago ... Ker je ta slavonski jezik (LINGUA SCLAVONIAM) popolnoma dobro razumel, ga je poklical vojvoda ... in ga je dal izvoliti za škofa ... Nižji stanovi in ljudje brez izobrazbe pa so vzklikali kyrie eleison ...« (972), kajti govorili so samo LINGUA SCLAVINIA.

Helmold (do 1170), *Chronik der Slawen*: [65]. V izvorniku uporablja SCLAVORUM ... zato tako tudi v nadaljevanju prevajam s Sclav ...

Pogl. 2: O mestu Jumna: ...«Kjer se torej konča Polse, prideš do ene zelo prostrane sclavske dežele, namreč k onim, ki so se od nekdanj imenovali Vandali, sedaj pa jim rečejo Vendi ali Vinuli. ... Prvi od njih so Pomorjani ..., Heruli ali Heveldi, Levbuci, Wilini in Stoderani ... Winuli ... katere imenujejo Tholenci (*= Dolenci?) in Redarji ... Circipani (*Kirkipani?) in Kycini (*Kykini, Kikli?) ... Zadnje štiri imenujejo zaradi njihove srčnosti Wilci ali Lutijci ... Linuoni in Warnavi ... Obodriti ... Polabijci ... otoki na katerih prebivajo Sclaveni, od njih se eden imenuje Fehmarn ... na drugem živijo Rani, katere imenujejo tudi Rugijci... To so torej winulska plemena.«

Arnold iz Lubic (Lübeck) († 1213/14) [66] je nadaljeval Helmoldov letopis. Po B. Schmeidlerju 1937 naslov *HELMOLDI PRESBYTERI CRONICA SLAVORUM* ni pristen. Izvirnik je izgubil, v prepisih iz 14. in 15. stol. se uporabljajo hkrati imeni *Sclavi* in *Slavi* brez razlikovanja.

V *Brandenburgische Chronik* W. Jobsta iz leta 1562 [67] piše v seznamu »Helmold in der Wendischen Chronik« in v *Gelehrtenlexikon* Jöcherja iz leta 1750, da je Helmold napisal *CHRONICON VENEDORUM ET SCLAVORUM*. To je odkril F. Becker leta 1985 [68-69]. Navedbe pričajo, da je bil okoli leta 1750 pravi naslov znan in da so, za razliko od zgodnjega srednjega veka, ki je poznal samo *Sclavi*, v visokem srednjem veku sopomensko rabili *sclavi* in *slavi*.

Venedska denarna zveza

Venedska denarna zveza je bilo ustanovljena 9. februarja 1379 v hanseatskih mestih Lübeck (Lubice), Hamburg, Wismar (Vižmarje), Rostock (Raztok), Stralsund (Strelice), Lüneburg in Hannover. Za posloводство Hanze je bilo med zasedanji 1418 zadolžena venedska tretjina Hanze: Lubice, Hamburg, Greifswald (*Grebujev Les ali Gozd), Lüneburg, Raztok, Stralsund in Wismar. (www. wirtschaftslexikon, wendischer münzverein).

Obstajala je od 1373 do 1580, njen cilj je bil, da bi v navedenih venedskih mestih ustvarili enotno denarno ureditev. Dolgo se je borila proti tolarju, o katerem niso marali ničesar vedeti, ker je bila njihova »glavni valuta« Marca Lubicensis (Lubicka marka!), približno 19-gramski srebrnik s srebrno vsebino 17 do 18 gramov. Trinajst lubickih mark je bila vredna ena fina kölnska marka. Lubicka marca je štela 16 šilingov po 12 penigov, skupaj torej 192 penigov.

Leta 1541 je kovala venedsko denarno združenje venedski dolar v vrednosti dveh Lubickih mark. Spredaj je nosil napis »*Monet Civitat Wandal!*«, denar vandalskih mest, z grbi mest Raztok, Lüneburg in Lubic. Zadaj je razločno vidna beseda dva. Vidimo tudi znak tyr »↑« in grebuja. Venedski dolar je po letu 1950 ponovno kovala Severnonemška deželna banka v Hannoveru.

Slika 1: Venedski dolar z napisom: *Monet Civitat Wandal!* Razločno je vidna runa »tyr«.

Slika 2: Zlatnik Lubic iz 1341; spredaj: FLORE-LUBIC (cvetnik-lubic), zadaj: S.IOHA - NNES.B (Sveti Janez).

Slika 3: Venetski belič s turovo glavo in zadaj križ z napisom Wismar moneta

A. Krantzius († 1517), sodobnik Luthra, je popolnoma prezrt. Bil je rektor univerze v Rastoku, poslanec Lubicske Hanze in po svoji službi bi veljal danes kot pravosodni in zunanji minister. Napisal je več velikih zgodovinskih del in opisov dežel iz področja, ki je zanimalo Hanzo. Hanzeatska mesta ob Baltiku so neposredni nasledniki trgovskih mest iz vikinških časov.

V knjigi *Vandalia oder Beschreibung wendischer Geschichte* (nemški prevod izvirnika v latinskem jeziku l. 1519) Piše npr. »... da so med vsemi Nemci (*= Germani) Venedi najstarejši narod ...da bivajo od reke Don do Rene ... povedati moram, da so Bojemi, Polaki, Dalmati in Istrani en narod, katerega naši imenujejo Sclau, naši predniki pa so jim rekli Vandali«. ... Za ime Vendi mu je znano, da so bili skupaj z Zahodnimi in Vzhodnimi Vandali enega

rodu (glej pogl. 4.2.5). Izvirno in prvo latinsko izdajo je rimska kurija dala na spisek prepovedanih knjig in tako je mogla priti nemška izdaja na svetlo šele leta 1600. Najbrž je zanimivo zvedeti v tej zvezi, da je v prvi latinski izdaji v neoštevilčenem seznamu odstranjen list s seznamom po začetni črki s, torej list s »SCLAVI SUNT VANDALI« in »SCLAUONI HODIE, VANDALI ANTIQUITUS FUERANT« [40].

Pri N. Marschalk-u († 1525): ANNALIUM HERULORUM AC VANDALORUM (Letopisi Herulov in Vandalov) [70] se bere (navajano po W. Stellerju) [71:55]:

»To popolnoma jasno priča za razpoložljivo staro vest, da so Heruli, ali Werli skupaj s ... Cimbri že v davnini prišli iz Skandinavije, enako kakor še mnoga druga ljudstva, Gepidi, Rugijci, Veneti, Anti, Vividarci ... Vendi imajo ime ... po Vandalu ... Te takrat še nemirne Vandale je Tiberij ... in Drusus ... prisilil, da so se iz strahu obrnili proti Donu, kjer so se imenovali Sclavi po ljudstvu, ki je bilo naslednji sosed Cimbrov ob Bosporu (v nekdanji Paflagoniji?) ... Povrh tega so osvojili Solun ... in se od tam obrnili proti skrajnim mejam Nemčije, da so napadli Alane ... Ti, Alani, so bili sosede Vandalov in navadno njihovi bojni tovariši. Ko pa so jih bili Sclavi premagali in pregnali, so zasedli njihove dežele in se te poslej imenujejo Polska in Bojemija (Češka), kjer govorijo en jezik, ki se razlikuje od nemškega, s katerim se maže tudi vandalski narod, ki je najbližji mejaš ... Sclavi, ki imajo v posesti Polsko se imenujejo s skupnim imenom Sarmati, ker se od Visle dalje pričenjajo Sarmati«.*

Ta zadnji stavek bi se moral bolje prevedeno glasiti: *»Tiste Sclave pa, Polake, označujejo (dandanes) kot Sarmate, kajti ob Visli se pričnejo Sarmati«.* V dvojezičnem latinsko-nemškem besedilu je ugotovljena istovetnost Vendi = Vandali. Skupaj z drugimi plemeni so prišli iz Skandinavije (srednjeveško nemško: Schonen, prej Skanen) in so bili prisiljeni seliti se k Donu, od koder so se bili vrnili in sedaj bivajo na Polskem in v Bojemiji (Češkem).

Tudi Erich Röth [72:122] piše:

»... Ti zahodni Pra-Veneti ... pa niso ubrali poti v deželo Baltov, ampak so se bili naselili v Severni in Srednji Poljski. V skladu s splošno priznanimi raziskavami sovjetske prazgodovinske znanosti tvorijo ti Pra-Veneti glavni temelj današnjega poljskega ljudstva ...«

Očitno je za časa Schediusa prišlo do prenosa imena Sarmati na vzhodno od Visle bivajoče Vandale. Od Prokopija izvemo, da so bili ti Sarmati Germani, za razliko od Sarmatov azijskega porekla dalje na jugovzhodu.

Važno pri tem pa je, da se je vandalska, Poljska in Bojemjska (Češka) LINGUA SCLAVINIA (za časa Marschalka) razlikovala od nemškega jezika ter da so ta plemena govorila enak jezik.

Christoph Enzelt von Saluelt, župnik v Osterburgu je spisal *Chronicon oder kurze einfeltige vorzeichenis*, 1579. [73] Med drugim piše:

*»Te Senone tam preko Labe ... / pa so napadli Veneti, Vendi in Obertirti, jih pobili in prepodili / in katerim so Veneti Sclavi sledili in izpolnili vse / od Volge in Visle / do Polke in Bojemjskega gorovja / do morja / Labe in Salahe (*Zale / Saale) ... med katerimi Veneti Obertirti /, ki imajo svoje ime od svojih pisanih oblačil / so zgradili mesto Mechelburg nad Wismarjem / Cissin nad Rostockom pod svojim prvim kraljem Antecirtom ... Za časa njihovega kralja Vottera se je rodil Maziljeni, naš Gospod / njegov sin Visislaus I. je Švabe onkraj Labe popolnoma uničil in izkoreninil. Tega Visislausa sin Visilanis je zavzel Brandenburgk / v letu Gospodovem 90. / od koder izhajajo venetski vojvode ob Meklenburgu in na Pomorjanskem ...«.*

Pri Engel-u Strausberg-u, *Chronik der Mark Brandenburg*, 1598, [74] beremo:

»Leta stoenainosemdeset po rojstvu Maziljenega so začeli Slavi ali Vendi znova razgrajati ... V letu stotriinosemdesetem je cesar po imenu Otto vzel Vendom mesto Brandenburg in pobil tridesettisočsedemstoštiriinpetdeset Vendov ...«

Leta 1020: V tem času je bilo v vendski deželi mesto Rethra ... Tam je Misteuoius s svojim bratom Mizodragom ... sklical deželno zborovanje / Misteuoius je sam govoril ... in pokazal na žalostno stanje vsega vendskega naroda. Kajti potem, ko je bil le-ta zaradi svoje močnatosti zelo mogočen, tako zelo, da je zavzel mesto Rim, ki naj bi bilo glavno mesto vsega človeštva / enako Kartagino, ki se je nekoč bojevala z Rimom za prevlado nad državo / in jo je zavzel z mogočno roko / s spominom na hvalevrednega kralja Genserika / pod katerim so Vendi pred časom zavzeli Afriko / Sicilijo in laško deželo ... Takrat so k Vendom šteli naslednje narode: Obodrite / Vigire / Rugijce / Kašube in Lužičane ...«

Potem, ko so bili (Vendi) osvojili Brandenburg: »Porušili so vse cerkve in jih zravnali s tlemi / razen z izjemo cerkve sv. Marije na Harlunger hribu / katero so posvetili svojemu staremu bogu Triglavu.« Letnica 1020 se najbrž nanaša na veliko vendsko vstajo leta 983.

Pri Sebastianu Münstru, *Cosmographie*, 1588, [75] beremo:

O vojvodstvu Mecklenburg:

Prvi prebivalci tega vojvodstva so bili prvotno Verli / katere so Rimljani imenovali Heruli / in so bili skupaj z Vendi pod enim gospodom in kraljem. So tudi Obodriti ... Pripomniti je treba, da naj bi se stara ljudstva Herulov in Verlov ... skupaj s Cimbri podala daleč vse do Skitije na konec Evrope k reki Meoti. In so nekoč v smeri Skandije ... zgoraj živeli ... in da naj bi z Goti / Langobardi / Huni / Rugijci itd. prišli iz Skonije (Schonland).

Antyrius, kralj Verlov in Vendov

Antyriusa ... so bili vzgajali v Skitiji, v kraju ob Donu in Meotskih Lužah (Azovsko morje) ... ker so se Vendi prvotno imenovali Vindeli ... potem Vandali ... je obdržal gospostvo in vendski kraljevski naslov ter nastopil dedno nasledstvo vladajočih knezov v Mecklenburgu ... in kraljevski grad v Stargardu / kar po venedsko pomeni toliko kot Stari Grad. Itd.

... Ni bil zgolj Antyrius, ampak dolgo zatem Billungus mogočen kralj Verlov in Vendov, ki je imel svoj kraljevski dvor ... Zgradil je Veneto ali Vineto nedaleč od morja ... itd.

O kneževini Pomorjansko:

...svoj čas je vsa obmorska dežela od Holzacije (* ime spominja na današnjo Alzacijo, če odpade pridihni, vzglasni h in upoštevamo akanje) (Holstein) do Livlandije bila Vandalska ali Sclavska dežela ...Polski knez Bolislav je pričel z blagovestjem pri Vandalih na Polskem. Enako tudi pri Vandalih, ki se imenujejo Winuli in pod kraljem Bilungom je pričela blagovest zeleneti ... Vladal je ta Bilung ... ob morju daleč koder sega reka Visla do Judlandta (Jutland) in je mnogo čudovitih ... Stett ... Vinatam (Vinita)/ Retra/ Julin/ Stargard/ Volgast/ Demyn/ Cisin/ Melchow/ Kissin ...

Kot venske dežele našteva Pomorjansko, otok Rugia pa kot zadnjo deželo v vsem vandalskem svetu, ki se je bila pomaziljanila, kraljestvo Bojemov, kraljevino Polsko, Sclauonijo ali Vinedsko deželo (Ilirija in Dalmacija).

»Ilirija se je bila razdelila na mnogo pokrajin, namreč v Koroško, Kranjsko, Sclauonijo, ... na Koroškem rabijo prebivalci sklauonski jezik, kot tudi v Dalmaciji, na Hrvaškem, na

Kranjskem, v Bosni, v Bolgariji, v Srbiji, v Raši, na Bojemskem, na Moravskem, na Polskem, na Vendskem, v Masoviji, pri Kašubih, Sorbih, Rusih in Moskovitih. Vse te dežele imajo sklavonsko ali venedsko govorico.«

Sclauonia – Venetska dežela

Svojčas sta ležali med Venetskim morjem in ogrsko deželo dve znameniti deželi ali pokrajini, kateri so bili imenovali Ilirija ali Dalmacija. Toda dandanes je Ilirija razdeljena na mnogo pokrajin / namreč v Koroško: Ta se nahaja v jedru / in na Korotan / po nemško, Kranjsko in na Hrvaško: in tako na Sklavonjo: to je Venetska mejna krajina. [75].

Kozmograf Münster je bil strnil tedanje znanje. Za prebivalce vseh v tedanjem smislu sklavskih dežel in za Meklenje (ponem. Mecklenburg), Pomorjansko (ponem. Pommern), Bojemsko (ponem. Böhmen) in Koroško uporablja istovetno oznako Vandali, Wendi, Windi, Sclaii. Govorijo sclauonski jezik ... Kralj Genserik je pripadnik Vandalov. Ne dela razlik med Zahodnimi Vandali z Genserikom in Sclaii. Kraljevski rod Vzhodnih Vandalov in Herulov izvaja od bajeslovnega kralja Anthyriusa (*Antirija = Antenorja?), ki izvira iz kraja med Azovskim morjem in reko Don. S tem nakazuje pohod tako Herulov kot tudi Vzhodnih Vandalov od tam (* pa tudi Etruskov in Venetov na področje Jadrana in Sredozemlja?) [75].

Th. Kantzow, Chronik von Pommern, 1816, [76] piše, med drugim:

*1. knjiga: Taista ljudstva in dežele so po izročilu vseh (tojče, polske, bojemske, danske in drugih) zgodovin (kolikor pomnijo) od svojega prihoda do pomaziljanjenja in še mnogo let potem bile vsepovsod vendske (*vinedske) ... Težko bi našli kje še eno ljudstvo, ki je bilo izpolnilo tako velika dejanja ...»*

»... Njihov praočak in ustanovitelj je bil Vandalus ... Vedeti je treba, da je posebno Pomorjansko venedsko, katere tam imenujejo Slafi ... To kažejo tudi knežja pisma izpred 300 in 400 leti, v katerih so se sami imenovali, kadar so bila v napisana v latinsčini DUCES SLAFORUM ali DUCES POMERANIE; ako pa so pisali v nemsčini, so sebe imenovali venedski knezi ... kajti Sclaii in Vandali so eni in isti ...» ...Iz tega izhaja, da nas stare zgodovine Tojčev, Vlahov in Dancev imenujejo Venede ali Slave ... Ker so Pomorjani (leta 1124) obljubili, da bodo postali maziljani (= grško kristjani), je manjkalo pridigarjev in Wartislaw (pomorjanski knez) ni mogel dobiti nobenih takšnih, ki bi znali venedsko. Zato je knez Bolislav prevzel to skrb in je želel tja poslati pridigarje iz Polse... Po dolgem času se je spomnil sv. Ota, bamberskega škofa, ki je bil študiral v Krakowu, bil nekaj časa tudi na polskem dvoru in je znal prav dobro polski jezik, ki je bil tedaj še venedski in se je bil le prav malo razlikoval od pomorjanskega venedskega jezika, kakor nizozemski od saškega».

Chr. Hartknoch (1644 - 1687), Alt- und Neu Preußen, 1684, I. del, I. poglavje: Von den Gräntzen und Inwohnern deß Landes [77]:

»... polski zgodovinar Vincenzo Kadlubkone (1167 – 1223), ki imenuje naše Pruse vseskozi Gote ... je torej očitno, da so za časa Kadlubkone pri Polakih imeli naše Pruse za Gote... Na nagrobnem spomeniku prvega polskega kralja Boleslava Hrabrega je vklesan napis: TU POSSEDISTI, VELUT ATHLETA CHRISTI, REGNUM SCLAVORUM GOTHORUM SEU POLORUM tj. Ti Boleslav si kot vojščak Maziljenega posedoval državo Sklavov, Gotov in Polakov ... Zadnji in po mojem mnenju ne najmanjši argument pa je, da je bila božja služba pri starih Prusih

tako složna z vero v deželi Švedski živečih Gotov, da si ne bi mogli misliti večje enakosti med njima ...«

I. del, X. poglavje O staropruskih praznikih: »... ter so peli hvalnico v čast Pergubriju...«

V državi Varjagov, v Kievu, so do pomaziljanjenja častili kot glavnega boga *Peruna*. Verjetno je istoveten s Per(g)ubrijem. To skladanje verskih predstav izvira gotovo iz skupne indogermanske korenine Gotov in (*pravih) Prusov, podobnost imen Perun / Pergubrius pa na prekritje z Goti in Vikingi približno do leta 1100. Pruse moremo slediti brez vrzeli skozi bronasto dobo pa vse do vrvičnih piskrarjev. Od germanov se človekoslovno niso mogli razlikovati ...

J. W. Valvasor, *Die Ehre des Herzogtums Krain*, 1689, V. knjiga, IX. *Von den Wandalern, als den sechsten Einwohnern des Landes Crain* [78]:

Leta 171 so vdrli Vandali v Zgornjo Panonijo, v Markomanskih vojnah so se tolkli na strani Markomanov. Leta 282 je ta del cesar Probij naselil v Spodnji Panoniji, skupaj z Bastarni, Gepidi in Goti. Leta 410 so se odpravili preko Rene v Galijo.

»... s tem pa vandalski rod, še manj tudi njihovo ime v Dolnji Nemčiji, ali v avstrijski Panoniji in na Kranjskem nista popolnoma izbrisana ...« Zgornjo Panonijo so ponovno zasedli Vandali, ko je bil Theodo, prvi bavarski vojvod leta 508 »(zbral) veliko vojsko Hunov, Avarov, Korošcev, Kranjcev, katerim se je bilo pridružilo tudi veliko krdelo Frankov, napadel Spodnjo Panonijo ... Njegov sin Theodo II... je pregnal še preostale Rimljane«. Po tem »so si narodi, ki so se ... bili borili pod vodstvom Theoda razdelili priborjene dežele in Vandali (ali Venedi) so zopet zasedli svoja stara bivališča kot so Štajerska, Koroška in Kranjska, skupaj s Hrvaško, Dalmacijo, Sklavonijo in drugimi Vinedskimi deželami dasi pod bavarskim vodstvom ... Tudi sicer so morali še leta Gospodovega 737 Vandali živeti v Panoniji ali se tam vsaj pogosto pojavljati ...«

XII. O Švabih in Venedih ali Vinedih.

»... Potem, ko so se bili Vandali preselili, je zasedalo deželo še dovolj Vandalov ali Venedov in le velika množica naroda je bila eden od vzrokov, da so se Vandali ozrli po daljnih deželah.«

XIII. O Slavih ali Slavonijcih

»Kdaj so bili prvič vzdali Venetom ime Slavi ali pa so ga bili sami prevzeli, je negotovo ... Jornandes ... naj bi bil prvi, ki je bil omenil Sklave ... Kajti v prvih 4 stoletjih niso drugače znani ... kot z imenom VANDALORUM, VINDILORUM ali VENDORUM in ne SLAVORUM... Ime Veneti je še dandanašnji dan znano in ga nosijo švedski kralji v svojem naslovu, medtem ko o Slavih ni nikjer govora ...«

Dotaten dokaz rane pripadnosti današnjih prebivalcev Slovenije je tudi najvišja gora kranjskih Alp, Triglav. Boga istega imena s tremi glavami so bili častili tudi okoli Szeszina bivajoči Vandali in na Harlungskem (tj. herulskem hribu pri Brandenburgju).

Posebno važno pri Valvasorju je, da pove, da se z odhodom enega dela Vandalov v Galijo njihova bivališča niso bila izpraznila, kar potrjuje izsledke W. Steller-ja.

Letopisec uporablja izraz Slavi sopomensko s »Sclavi« pri čemur se zaveda istovetnosti z Veneti in Vandali in je izpust črke ‚c‘ nastal iz udobja v pogovornem jeziku.

G.W. von Raumer, *REGESTA HISTORIAE BRANDENBURGENSIS*, 1836 [48]:

Svoje izvlečke iz letopisov in zgodovinskih listin prične z Einhardom »NATIO QUEDAM

SCLAUORUM EST IN GERMANIA« kakor tudi z Adamom iz Bremna in Helmoldom iz Bosau-a »SLAVANIA A WINULIS INCOLITUR QUI OLIM DICTI SUNT WANDALI, HEVELDI VEL HERULI«. Zaveda se istovetnosti *Sclavi* = *Slavi* = *Vandali*. Winuli, Winedi, Weletabi, Wilzi, Sorabi in druga plemena pripadajo *Sclavom*. Harlunge vrača nazaj k Herulom in zanje imenuje Harlunger Berg pri Brandenburgu, Harlungsberg pri Leising-u kakor tudi Herilingisburch na Donavi.

E. Fidicin, *Berlinische Chronik* (1868) [79]:

Iz letopisa izvemo nekaj o usodi pokristjanjenih Venetov. Leta 1298 »niso več spreobračali Venetov kot nekoč cesar Karl z mečem, ampak so gradili na mestih, kjer so stali templi poganskih malikov, kristjanske kapelice in cerkve in so krstili hkrati z Veneti tudi njihova božanstva, katerim so vzdali imena kristijanskih svetnikov ...«

Ko naredimo povzetek je znamenito, da je bilo več kot 800 let našim prvorazrednim letopiscem znano, da je segala Germanija do Dona, pri Pavlu Diakonu, kralju Alfredu Velikemu, Cosmasu iz Prage, Albertu Krantziusu vse do Sebastiana Münstra. Da pa s tem ni bila mišljena država Vzhodnih Gotov, vidimo iz uvoda pri A. Krantziusu »*Vandalia oder Wendischer Geschichte Beschreibung*«.

Jezikoslovje

Kaže se bližnje sorodstvo med staro gornjo nemščino in staro slovenščino [80]. Tu-le dva primera: sklanjanje glagola brati in števnikov:

slovensko	berem	bereš	bere	beremo	berete	berejo
st.g.nem.	biru	biris	birit	beranes	beret	berant
st. slovn.	bera	beresi	beretu	beremu	berate	berantu
števniki	ena	dve	tri	deset	sto	
gotško	ains	twai	threis	taihun	hund	
st. slovn.	in'	dva	trije	deseti	s'to (*)	

* Torej h/s, t/d in (n)d!

Torej: Ako ne bi bili vzeli za osnovo delitve jezikovnih skupin števila sto, lat. centum (izg. kentum), ampak eno drugo število, ne bi bilo delitve na kentumske in satemske jezike in takoj bi nam padla v oči podobnost staroslovenskega in germanskega jezika. Pobljše gledano, vidimo, da ima npr. slovenska govorna skupina tako kentumske kot satemske prvine, isto najdemo tudi v drugih indogermanskih jezikih, torej je ta delitev preveč poenostavljena, groba in zato vprašljiva. Na to sta opozorila tudi Jandáček in Perdih, ki predlagata osrednje satemsko deblo in obrobne ostale indoevropske jezike [81].

Po prevladujočem prepričanju [82] spada praslovanski jezik k vzhodno-indogermanskim satemskim jezikom, kakor npr. indijski, iranski, armenski, ilirski (albanski) in baltski jeziki Jatvingov, pravih Prusov, Litvancev in Litovcev. Z baltskimi jeziki naj bi obstajala sorodstva, ki naj bi nastala po izločitvi slovanskih jezikov iz velike skupine vzhodno-indogermanskih jezikov, pribl. v 2. tisočletju pr. Maz. Obdobje praslovanske enotnosti so položili v obdobje med letom 1000 pr. Maz. do 1. stol. po Maz. Področje slovanskega

prajezika naj bi se nahajalo izven področja rasti rdeče bukve, kajti vsi slovanski jeziki nimajo zanjo lastnega imena, ampak samo eno izposojenko iz germanščine, medtem ko imajo za vzhodnjaški beli gaber vsi slovanski jeziki eno skupno lastno ime. Okrog rojstva Maz. naj bi bila južna meja področja naseljenega s Slovani v Karpatih, zahodna meja naj bi bila tekla vzdolž reke Visle. Ker pa so Germani po koncu bronaste dobe prišli vse do Visle, nastane vprašanje, ali so bili Slovani že zasedali vse ozemlje do Odre ali pa, da je tam bilo neko tretje ljudstvo [82:8]? Od Visle do Smolenska naj bi bili sosodje Balti. Ker si slovanski in germanski (*tj. nemški in njemu podobni) jeziki niso v bližnjem sorodstvu, naj bi bili Slovani in Germani prišli v stik šele v 1. tisočletju pr. Maz. Potem naj bi bili menda sprejeli mnoge izposojenke iz germansčine.

Toda že z dandanes razširjenimi pogledi zgodovinarjev se ti Trautmannovi izsledki [82], po katerih naj bi bili Slovani prišli iz Vzhoda šele po letu 500 po Maz. v svoja današnja bivališča in še le potem prišli v dotik z Germani (*po narodnjaškem nemškem prepričanju, da ne govorimo o avstro-jugo piscih tipa L. Hauptmann in nekaterih sedanjih slovenskih zgodovinarjih) ne pokrivajo. Izjema naj bi bil samo stik z Vzhodnimi Goti. Pred tem domnevno prevzete izposojenke iz germansčine torej ne morejo biti takšne, temveč so lastne slovanskim jezikom in kažejo le na ozko sorodnost slovanskih in germanskih jezikov.

Erich Röth [72:121] piše: »... dežela Benečija in mesto Benetke v vzhodni nižini reke Po sta znana vsakomur; ljudstvo Veneti v isti pokrajini se pojavlja že v zapisih najstarejših davnih piscev. Njihov jezik je dokazan iz zapisov od šestega stoletja pred našim štetjem; gre za kentumski jezik, ki spada k zahodnoevropski družini jezikov. Toda Plinij Starejši ve za ljudstvo Venedov v severni Germaniji, Tacit enako. Ptolomaj, ki se opira na najstarejše vire imenuje Baltsko morje »Venetski morski zaliv«. Kjer pa je bil Venetski morski zaliv tam je moralo biti doma tudi venetsko ljudstvo, iz čigar širšega ali ožjega območja se je, v za enkrat časovno nedoločeni dobi pred našim štetjem, izselil velik del mladih ljudi – ki je okoli leta 1000 pred Kr. prispel v vzhodni del zgornjega italskega polotoka. In resnično je jezikovna znanost ugotovila marsikaj skupnega *izključno samo* s pra-germanskim jezikom, kar nas napeljuje k zaključku, da so morali, na eni strani prapredniki Venetov, na drugi strani Germanov, nekaj časa živeli v najtesnejši sosedščini. Poleg tega se nahajajo v vsej severovzhodni Nemčiji, od srednje Labe do Frischnega Haffa (nem. hladnega, svežega morskega zatoka; je morda isti koren kot Sava), prastara ljudska, krajevna in rečna imena, katera moremo razložiti samo s pomočjo venetskega jezika, tako da sploh ni zgrešeno, ako iščemo pradomovino Venetov v tem prostoru ...«

Vandali

V drugi polovici predrimske železne dobe so se pričeli številni premiki plemen. Iz Skandinavije so bili prišli Vandali, Vinili (kasneje Langobardi), iz Švedske Goti na Pomorjansko in na področje reke Visle (glej dela R. Mucha [83], H. Reinertha [84] in L. Schmidta [85]).

Na polotoku Jutland so bivala v starejši železni dobi plemena, ki so bila prišla iz južne Skandinavije. Vandalski kraljevski rod Hazdingov (*Hostnik-ov?) naj bi izviral iz Hallingdala (*Solnega Dola?), južno od Osla / Norveška. Vandali so bivali v Vendsyssslu

(Sedež Vandalov) in južno od Limskega fjorda (*Glej tudi Limski fjord v Istri pri Labinu), Kimbri v Himmerland-u, pred tem Himbersyssel. Tam so bivali tudi Tevtoni (severno od Limskega fjorda). Jutland je bil zelo gosto naseljen, tako da so bili obdelovali celo peščene naplavine, ki so danes zaraščene z grmovjem. Torej so bili vsi v medsebojnem tesnem stiku.

Že Plinij je bil uporabljal ime *Vandilli* kot skupinsko ime za Vzhodne Germane. Pod tem imenom je razumel Gote, Burgunde, Warne in Harijce. Vsi izvirajo iz Skandinavije in so ob prihodu na jug Baltika govorili severno germansko. Prokopij omenja med Vzhodnimi Germani Rugijce, Skire in Vandale kot gotška ljudstva.

Dušan Bufon, navajata ga Berlot & Rebec [86] npr. piše:

»Zgodovina žal ni eksaktna znanost. ... Kdor brska tisočletja nazaj, seže često v prazno; ne žanje hvale, če grebe po zemlji slovenskih »davnih dedov« ...

»Res, da niti Vodnik niti Jenko niti Tuma ali še kateri naš pomembni razumnik, ki je oznanjal avtohtonost slovenskega ljudstva na tleh, kjer deloma živi še danes, ni imel v žepu diplome zgodovinarja, je pa pokazal ves svoj revolucionaren pogum, ko je začel gledati na preteklost Slovencev drugače, kot pa jo je videla »plejada« uradnih zgodovinarjev skozi nemška očala, ki si jih še danes rad natika ta ali oni študent v zgodovinskem seminarju v strahu pred pristranskimi kritičnimi mentorji.«

... »V neki knjigarni v pariški latinski četrti sem si namreč pred leti kupil zbirko (4 knjige) francoskih ljudskih pesmi, zbranih za vsako francosko deželo oziroma pokrajino posebej. Gre za »Antologie des chants populaires français«, ki je izšla leta 1951 v Parizu v subskripciji francoskega ministrstva za izobraževanje ter pod pokroviteljstvom francoske akademije in akademije lepih umetnosti ...«

»Na svoje velikansko presenečenje sem v tretji knjigi navedenega dela in sicer v uvodu, ki podaja zemljepisni opis ter zgodovinski oris Burgundije (*La Bourgogne*), te razsežne pokrajine (190 km x 120 km), nekdanjega še obsežnejšega vojvodstva in kraljestva, prečital, da je to pokrajino za Galci (pleme »des Eduens«) in drugimi osvajalci – kar se neverjetno sliši – leta 406 zasedlo slovansko-germansko pleme, Burgundi! Ti so se v njej stalno naselili, se organizirali in ustanovili državo, ki je segala na severu do Neversa, na jugu skoraj do Avignona, na zahodu je mejila na reko Loire, na vzhodu pa se je raztezala še čez reki Rhone in Saone.«

»Tako naj bi torej Slovani prvotno bivali ne le globoko na Apeninskem polotoku, v zdajšnji Italiji, pač pa tudi na daljnem zahodu Evrope, v Franciji, če damo vero francoskemu piscu, za čigar resnobo jamčijo citirane francoske vrhunske kulturne institucije. Le-ta, Joseph Canteloube po imenu, prav gotovo ni imel v mislih »poveličevanja« Slovanov, ko je pisal, kar sem omenil, se pravi, ko je pripoznal eksistenco Slovanov celo na prostoru prastarih galskih domorodcev, in to že ob rojstvu 5. stoletja!«

V uvodnih poglavjih *Nestorjevega letopisa* (Nestor † 1114), le-ta imenuje naslednja vzhodno-vandalska plemena, ki so se pred svojo razširitvijo imenovala samo Sloveni: Moravci, Čehi, beli Hrvati, Srbi, Karantanci, Ljehi, Poljani, Ljutiči, Mazovci, Pomorjani, Poljani, Devri, Derevljani, Poločani. Posebej imenuje in našteje tudi Slovence ob Ilmenskem jezeru in iz Rusije: Poljani, Derevljani, Novgorodci, Poločani, Dragoviči, Severjani, Buzani, Volynci [87].

Imena in priimki Vandalov, Venedov ipd. so še danes živa med Slovenci in na področjih na Balkanu in v Panoniji, ki so (bila) poseljena oz. kjer živijo potujčeni Venedi npr. priimek Raca, Racé ali pdb. Najstarejši po imenu znani knez Ranov se je imenoval Race, izviral je iz rodu Kruto (Cruto) ali Krito (Crito). Njegovi sinovi so bili Teslav, rojen okoli leta 1144, Jaromar ali Germar in Stoislav. Jaromar je praded pomorjanskega kneza Bogislava († 1188) in je omenjen s posvetilom sv. križa leta 1193 [88]. Znana imena rujanskih plemenitašev Dalemar, Dabromar, Gotan, Gotamar in Tesimar kažejo na severnogermsko sorodstvo in na jezikovno sorodstvo.

Poglejmo znova k Erichu Röthu [72:14,16-17]:

Ukoreninjenost kmetskih ljudstev z domačo zemljo v davnini dokazuje tudi grški zemljepisec Strabo (pribl. 30 pr. Maz. do 19 po Maz.), ki je po dolgih potovanjih po letu 20 pr. Maz. živel v Rimu. Za svojo »Geographia« je uporabljal starejše, potem izgubljene spise, obdeloval pa je tudi poročila potujočih trgovcev in vojakov, ki so se bili vrnili domov.

»... Pri nas razširjeno mnenje, da se je med tki. »selitvijo narodov« izselilo celotno ljudstvo, so bili zavrnilo že davni pisci ...«

»... Kakor vse kaže, je ostalo popolnoma prezrto, kar piše Tacitus o Ilirih, čeprav je jezikoslovno starinoslovje nekaj časa verjelo, da sme v njih videti praprebivalce Srednje Evrope. V drugi knjigi svojih Annalov piše, da so bili poslali Drususa k Ilirom, da bi zanetil spor med germanskimi plemeni. Vprašati se je treba, od kod v Iliriji germanska plemena, saj so tam menda prebivala ilirska plemena. Kljub temu je odtod za časa Drususa grozila rimski državi nevarnost s strani germanskih plemen.«

»... Stavimo poleg tega še plemensko bajko iz Jordanisovega plemena Alanov, po kateri so bili prispeli Goti v spodnjo Vislo na treh ladjah, pri čemer so na zadnji ladji bili pripluli Gepidi, – potem nam postane razumljiv razvoj ljudstva Gotov ... tudi če predpostavimo, da je, po pristanku teh treh ladij okoli začetka našega štetja do selitve narodov okoli leta 375 priteklo več dopolnilnih okrepitev iz Skandinavije, je pomnožitev Gotov v eno izmed najštevilnejših germanskih ljudstev nepredstavljiva ...«

Leta 406 so Vandali pod kraljem Guntarixom (406 – 427) prekoračili reko Reno pri Mainzu, leta 409 so prekoračili Pireneje in osvojili Španijo (danes spominja nanje španska pokrajina (V)Andaluzija). Potem, ko so bili zasedli v južni Španiji pristaniška mesta, se je odločil kralj Geisarix (427 – 477) zgraditi ladjevje in je leta 429 odplul z 80.000 ljudmi v severno Afriko. Osvojil je Kartagino in leta 411 razdelil okoliški svet med Vandale. Takrat je vandalsko ladjevje obvladovalo Sredozemsko morje, kot kasneje vikingsko. Leta 455 so Vandali osvojili celo Rim; toda Rima niso bili požgali in opustošili. Izraz vandalizem izhaja iz trditve, da so Vandali takrat Rim popolnoma opustošili, vendar je to le obrekovanje.

Jordanis, *Gotengeschichte*, XXIII [21]: Ermanarich si je podvrigel med drugim tudi Venede, Ante in Slavene. Naslednik in pranečak Ermanaricha je pri Jordanesu Vinitharius, pri Casiodorju Winidarius, gotsko Winipaharjis »ki ima vojsko Venedov« [89]. Vidimir, en od Ermanarichovih sinov, se imenuje po gotsko Wandalaharjis [90]. Ta imena pričajo za zelo tesne odnose med Vandali in Goti. Vandalski kralj Vltislaus Arnarnia je poročil hči enega gotskega kralja. Pri tem so mogli biti to samo vzhodni Vandali in v nobenem primeru zahodni Vandali v Šleziji, s katerimi takrat ni bilo nobenega prostorskega stika.

O Vandalahh priča]o tudi npr. Marchallus Thurius v »ANNALES VANDALORUM, The history of Mecklenburgh, from the first settlement of the Vandals in that country to the present time; including a period of about three thousand years, London, MDCCLXII, J. Newbery (in St. Pauls Church - yard)« [91] ter Johannes I. Pontanus [92] in Johannes Isacius Meursius [93:34]: »...S smrtjo Siwarda, pogumnega, a nesrečnega princa je postalo stanje Danske še bolj obžalovanja vredno. Vandali so bili v posesti Cymbrie, Švedi so zasegli Scanijo in Halland, tako da se je zdaj kraljestvo zmanjšalo na komaj nekaj več kot otoka Zelandijo in Fionijo. Kar pa je še bolj potrlo Dance, je bilo dejstvo, da so dali v zapor njihovega princa Jermerica, s čigar junaštvom so bili dobro seznanjeni. **Butl**, njegov stric, je edini preostal od kraljevske družine, človek, tako reven po razumu, in tako brez poguma, da ni bilo mogoče pričakovati koristi od njegove uprave; toda s stališča nasledstvenega prava, so ga bili posadili na prestol, kjer je, popolnoma v skladu z njihovimi pričakovanji, nadaljeval z nedejavnostjo in nerazumom.«

Ali ni beseda, ime Butl posrečena oznaka za osebo z zgoraj opisanimi značajnimi lastnostmi, ki je v vsakdanji rabi med Slovenci še danes?

Zavest o vandalskem izvoru je med Slovenci še danes živa. Samo v telefonskem imeniku mesta Beljaka moremo takoj najti 10 oseb z imenom Vandaller. Tudi kmetije z imenom Wandaler najdemo še danes na Koroškem. Pri nas verjetno Vadnal, Vadnjal itn.

Vladni germansko vandalski odnosi

Tudi medsebojni odnosi med severno germanskimi kraljestvi in vzhodno vandalskimi kneževinami južno od Baltskega morja so bili očitno še bolj živi, kakor se je verjelo in kar je sedaj postalo očitno. Danski letopisec Saxo Grammaticus [94] omenja, da so imeli Venedi na danskih otokih fevde. Tudi na Fünenu in Falstru so našli znake, da so tam bivali Venedi. Pri Svendborgu na Fünenu so našli kipec Svantevita, ki je zelo podoben kipcu iz Jumnete, po velikosti in podobi [95]. Iz Falstra poročajo, da so med dvema 250 m narazen ležečima krajema, z imensko pripono -snekke, kar je ime za bojne ladje Vikingov, našli prostrano ladjedelnico, v kateri so razgrajali odslužene ladje in gradili nove. Najdeni ladijski deli so bili venedske gradnje, enako onim ladjam na Ralswieku na Rujanu (danes nem. Rügen) [96].

Ibrahim ibn Jaqub [97] opisuje v svojem delu, da se je 1000 oklopljenih konjenikov enega obodritskega kneza udeležilo pohoda cesarja Otta II. v Italijo leta 981. Prepotoval je tudi Vzhodno Germanijo in priča za prebivalce vzhodno vandalskega mesta Jumneta na Volinu (*Baltik): »In so se vojskovali z Mizikom (*polski knez) in veliko je njihovo junaštvo. In nimajo kralja in ne poslušajo ene edine osebe, ampak so njihovi oblastniki tisti, ki so najstarejši med njimi.«

Bradate sekire ali bradle so bile poleg pomena kot orodje tudi znak vojaškega dostojanstva in sodne oblasti! Tukaj najdemo zanimivo vzporednico z Etruski, kjer je imel sodnik, ki je smel odločati o življenju in smrti, kot znak svoje oblasti sekiro, vtaknjeno v sveženj palic, s katerimi je sodnik »udaril« obtoženca za manjše pregrehe. Po izreku kazni, je sodnik eno tako palico prelomil in jo odvrigel, s čimer je pokazal, da je zadeva končana in da ne ostajajo kake druge zamere. Ta način sodne prakse so bili Rimljani v celoti prevzeli od Etruskov.

Danski letopisec Saxo Grammaticus (1150 - 1220) [94] poroča o več metrov visoki sohi štiriglavega boga Svantevita v templu v Arkoni. V roki je držal rog, ukrivljeno bogočastno posodo [98]. Le-ta je zelo podobna zlatemu rogu iz Gallehusa na Danskem iz časa 4. stol. na katerem je upodobljen Triglav, en triglavi bog. V Altenkirchnu, jugozahodno od Arkone je na kamnu, za katerega menijo, da je nagroben, skoraj v človeški velikosti vklesana podoba moža v vzhodno vandalski noši, v dolgi jakni s pasom, prepletenu brado in z enim velikim rogom v roki; kamen je vzdian v zid. Tovrstni kamniti spomeniki so bili postavljeni v Gdanku pred umetnostnim muzejem. Okoli leta 1250 so se mogli videti na pogrebnih gomilah v Južni Rusiji [88]. Ne moremo razlikovati vikingskih in vzhodno vandalskih bojnih sekir. Vsekakor pa so imeli vzhodno vandalski knezi v svojih grbih turovo glavo, ki je bila izkazana na najdenih sekirah. Tudi laški Turin (Torino) ima v svojem grbu tura.

O turu, kot grbu starih Štajercev poroča tudi Anton Krempel v svojem delu »Dogodivščine Štajerske zemle« [99].

Nemška cerkev uničuje naše prednike

... Germanska plemena: Bastarni, Vandali in Vikingi, ki so deloma zapustili svojo domovino, so kot Vzhodni Vandali, deloma podlegli v 600 letnem uničujočem boju pokristjanjevanja. Pokristjanjenje je bilo v začetku dejansko izpeljano z ognjem in mečem («smrt ali krst») in samo v manjšem merilu na miren način. »Uničili so eno veliko kulturo« (prof. dr. Lamm, Stockholm ustno prof. dr. H. Schröcke-ju).

O zločinski zlorabi cerkvenih pooblastil in pristojnosti bavarskih, posebno še solnograških škofov, o njihovem pohlepu po slovenski zemlji in tlačanih, piše Emilian Lilek (*15.10.1851 †19.2.1940) [100]:

... Strašno se je bil skrčil staroslavski staroselski del ... V Anhaltu so leta 1293 sodno prepovedali uporabo venetskega jezika, 1327 v Altenburgu, Leipzigu, Zwickau, v Meissnu pa šele leta 1424. Celo smrtno kazen so ponekod izvajali pri kršitvi te prepovedi. Cerkev je podpirala in pospeševala ponemčevanje ... Kakšen pomen je imelo ponemčevanje, je razvidno iz dejstva, da so bili Draždani (nem. Dresden) in Lipice (nem. Leipzig), Berlin in Potsdam, Lubice (nem. Lübeck), nekdanje glavno mesto obodrskih (reka Odra) knezov in Stettin nekoč sklavenska naselja. Praga je bila okoli leta 1350 in Krakov v prvi polovici 15. stol. duhovno središče Srednje Evrope.

Karl Veliki, ki ga opisuje F. Dahn kot »veličastno pojavo«, kot nekaj »resnično neprimerljivega«, [101] je z ognjem in mečem opustošil deželo Ljuticev vse do reke Pene (nem. Peene), v bojnem pohodu proti Čehom, je deželo 40 dni pustošil in požgal, v istem letu je opustošil sorbsko deželo in porušil njihova mesta, uničil leta 811 deželo Linonov (nem. Lahnov) in Behencev ob ustju reke Havel. Zato Karla Velikega vedno več poznavalcev zgodovine imenuje kar »klavec ljudstev«, torej etnocidnik.

Brückner [102] piše, da se Slavi niso nikjer pokazali kot sovražniki maziljanstva, spreobračanja so potekala brez pravega nasprotovanja, razen tam, kjer je bilo samo pretveza za podjarmljenje. To pa se je dogajalo pri Slavih, h katerim so bili prišli nemški verski poslanci, tako pri Slavih ob Labi, kot na Moravskem, pri panonskih in karantanskih Slavih. Pridigarji so pridigali eno, počenjali drugo, bili so nasilni, obnašali so se huje, kakor so bili sami slikali pogane. Nove vernike so takoj obremenili z desetino, brezplačno so morali

delati pri gradnjah, graditi škofovske palače in cerkve, poleg tega so morali tlačaniti na posestvih svojih novih gospodarjev.

Pohvalo in hvaležnost zasluži papež Hadrian II. (867 - 872), ki je brata Cirila in Metoda lepo sprejel in Metoda na prošnjo kneza Kocla leta 869 posvetil za nadškofa v Panoniji in na Moravskem. S lažmi in spletkami so ga hoteli nemški škofi uničiti, prvi med njimi nadškof iz Solnograda in njemu ob strani škof iz Passaua/Bavarska. *LIBELLUS DE CONVERSIONE BAGOARIORUM ET CARANTANORUM*, Poročilo o spreobrnjenju Bavarcev in Karantancev iz leta 873 ima za glavni namen petje hvalnic solnograškim škofom. O tem, da je bil papež imenoval Metoda za moravskega in panonskega nadškofa, niti besedice, pač pa norčevanje iz Metoda in njegovo poniževanje.

Bavarski škofi, med njimi solnograški nadškof Adalvin, brežinski škof Annon in pasavski škof Hermanrich, so se bili v začetku leta 870 zbrali k posvetu, kaj storiti v zadevi Panonija. Nadškofa Metoda so prisilno privedli k posvetu. Za sodnika nad Metodom so izbrali brežinskega škofa, čeprav sme nadškofa soditi samo cerkveni očak ali papež sam. Zato je Metod zahteval papeža kot sodnika. Toda nemško-bavarski škofi niso hoteli sprejeti Metodove zahteve. Pasavski škof je hotel iti nad Metoda kar s pasjim bičem! Kralj Ludwig, ki se je bil posveta udeležil, si je bil dovolil posmehljivo opazko, da je Metod pri svoji obrambi že tako moker, kakor da bi bil sedel ob vroči peči. Na to mu je Metod odgovoril, da se poti zato, ker ima opravka s surovinami.

Bavarski škofi so Metoda obsodili, vrgli v ječo, ga skloftali, ga izpostavili dežju in mrazu, mu prepovedali maševati ter so ga držali v zaporu tri leta. Papežu o tem niso ničesar javili, čeprav so mu nemški škofje v tem času pogosto pisali. Brežinski škof, ki je bil Metoda obsodil, je bil celo tako nesramen, da je kasneje trdil, da »tega človeka« (Metoda) sploh ne pozna. Medtem je umrl papež Hadrian II., nasledil ga je bil vrli Janez VIII. (872-882). Ko je bil zvedel, kaj so storili z Metodom, se je zanj zavzel in ostro grajal zločine bavarskih škofov, ki pa so kmalu nato, samo v par letih, eden za drugim, pomrli. Pa naj še kdo reče, da Boga ni in da ni pravičen!

Zopet svoboden je šel Metod k moravskemu knezu Svetopolku, nato k panonskemu knezu Koclu, pri katerem je ostal do smrti. To je bavarsko-nemške škofe zelo jezilo, grozili so Koclu, da se mu bo zaradi sprejema Metoda slabo godilo. In res, že leta 874 je bil Kocel naenkrat izginil. Najbrž so ga odstranili, kakor so bili moravskega kneza Rastislava. Toda bavarski škofi niso odnehali. Uporabili so vse mogoče zvijače, da bi odstranili Metoda in se polastili panonskega bogastva in ljudi. Po Metodovi smrti je zavladal papež Štefan VI. (885-891), ki se je bil izkazal kot sovražnik panonskih in moravskih Slovencev, čeprav je iz papeških arhivov točno vedel, zakaj gre in s kakšnimi škofi ima opravka. Padel je na raven bavarskih škofov in Švaba Wichinga. Slednjega je bil celo imenoval za Metodovega naslednika, prepovedal je uporabo slovenskega jezika v cerkvi. Wichinga zato vsi Slovenci niso bili pripravljeni sprejeti. Maščeval se jim je z uporabo sile in je nekatere med njimi prodal kot sužnje Judom (*nevernikom), kar pa papeža Štefana VI. ni prav nič motilo!

Na Moravskem so moravski Nemci pregnali slovenske duhovnike in jih v hudem mrazu gonili k Donavi. Med potjo so jih stalno mučili. Pri tem početju se je posebno »odlikoval« Wiching, surovina in obrekovalc in kot tak, Arnulfov ljubljenec. Kot oseba je bil tako

neznosen, da je bil moral zapustiti Moravsko in nekaj kasneje ga je, celo proti volji cesarja Arnulfa, odstavil sam solnograški nadškof, ki je bil sicer sam vse prej kot Božje jagnje. Potem se Wiching nič več ne pojavlja v zgodovini.

Boj proti polabskim Sklavenom je vodila nemška cerkev. Oto I. je podelil cerkvi celo sodne in vojaške pristojnosti. In cerkev jih je pograbila z obema rokama! Rimsko-katoliška cerkev, z zelo redkimi izjemami, je ostala glavni sovražnik tudi ostalih Slavov. Sledili so številni in krvavi upori zaradi surovosti in požrešnosti nemške cerkve, tesno povezane s posvetno nemško oblastjo. Nemški škofje so v svojih grbih, poleg škofovske palice, vodili še meč, kot pravico do smrtnih kazni! Bili so nasprotni Jezusovemu nauku in Hitler kasneje pri Nemcih ni noben slučaj.

Hišno znamenje z runskim znamenjem tyr ↑ za vzhodnovandalske knežje rodove je nadaljnje opozorilo na podobnost z verskimi predstavami Vzhodnih Vandalov z onimi pri severnih in srednjeevropskih Germanih. Tyr je bil indogermanski glavni bog, kateremu so takrat, kot kaže, darovali konje. Potem je bil starogermanski bog vojne. Runa tyr je bila znak za meč. Tyru na čast so gojili bele konje, darovali konje in prirejali ples z meči. Posebno goreči oboževalci Tyra so bili Semnoni s svetim gajem v Brandenburgju kot središčem čaščenja, potem Kvadi, Sasi in Turinjski. Še v 9. stol. je bil pri Vikingih Tyr glavni bog [103]. Sklaviknidi na Bojemskem so imeli runo tyr za hišno znamenje.

Zaključek

Pogosto izrečena trditev, da Vzhodni Germani niso udeleženi pri nastajanju nemškega naroda, je z uvrstitvijo vzhodnih in zahodnih Venetov, Vandalov, Gotov in drugih germanskih, oziroma točneje praslovenskih plemen, v času do Walterja von der Vogelweide, nedvoumno zavrnjena.

Širši in daljši vpogled kaže na ledenodobna zatočišča v vsej južni Evropi in zahodni Aziji, kjer so praslovenska plemena vedrila od Francije in vse v današnjo Perzijo. Ob otoplitvi po ledeni dobi so se kot poljedelci širili na sever, od Anglije do Volge, kjer je bila močna in široka tudi skandinavski skupnosti. Po ohladitvi v 4. tisočletju pred sedanostjo so se ljudstva pomikala proti jugu in se mešala s tamkajšnjimi prebivalci, zato je prišlo nemalokrat do boja za rodno zemljo ali za ropanje.

Ti premiki proti jugu pa v kasnejšem obdobju že delno sovpadajo z navedenimi zgodovinskimi podatki, ki se med seboj razlikujejo glede na starost in pisca, vendar večinsko potrjujejo praslovensko prisotnost v srednji in vzhodni Evropi.

Slovenci nimamo le najbolje ohranjen praslovenski govor, ampak imamo tudi nedvoumne dokaze o svoji prvobitnosti v tolpisnih imenih po vsej srednji Evropi. Dokaz pa imamo tudi v svojem narodnem imenu, ki se je preko Venetov in kasnejših Slovenov oblikovalo v Slovence. Pri tem je pomembno, da sta izraza Veneti in Sloveni večinsko pomenila prav praslovenska ljudstva, ki so se sicer različno imenovala, najpogosteje kot Veneti, Wendi, Vinidi in Vandali.

Iz zahodnih Venetov so se izoblikovali Slovenci, Slovaki, Sorbi, Kašubi, Moravci, Čehi in Polaki, iz vzhodnih Vinidov in Vandalov pa so nastali ostali vzhodni Slovani. Pri južnih Slovanih gre za kasnejše znane priselitve na slovensko govoreče ozemlje in sicer Hrvatov,

ki so delno prinesli štokavsko izrazje, bojevitejših Srbov, ki so v celoti uveljavili štokavsko narečje in Bolgarov, ki so se utopili v staroselcih. Posebnost so Makedonci, ki so staroselci, a so delno sprejeli štokavsko narečje.

Viri

1. F. Jeza, *Skandinavski izvor Slovencev*, Etnografsko-jezikoslovna in zgodovinska študija, Trst **1967**.
2. F. Jeza, *O ključnih vprašanjih rane karantansko - slovenske zgodovine*, Editorial Baraga, Buenos Aires, **1977**.
3. H. Schröcke, *Germanen / Slawen, Vor- und Frühgeschichte des ostgermanischen Raumes*, Panorama Verlag, Wiesbaden **1999**.
4. H. Schröcke, *Indogermanen – Germanen – Slawen, Ihre Wurzeln im mittel- und osteuropäischen Raum*, Orion-Heimreiter Verlag, Kiel **2003**.
5. T. Jarič, *O večinsko slovanskem poreklu prebivalcev nemških dežel*, prevod E. T. de Saint-Maur, Zbornik devete mednarodne konference Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2011**, 193-207.
6. H. G. Wells, *The Outline of the History Being a Plain History of Life and Mankind*, več izdaj, Macmillan & Company, New York.
7. Frederik Veliki, *Denkwürdigkeiten zur Geschichte des Hauses Brandenburg*, München **1977**.
8. P. Knaupp, *Europa*, Bd 2, **1990**.
9. W. Steller, *Name und Begriff der Wenden*, Kiel **1959**.
10. W. Steller, *Gefahr im Verzuge: Kritiken und Rezensionen zu W. Steller, Name und Begriff der Wenden*. Mitteilungen der Landsmannschaft Schlesien, Landesgruppe Schleswig-Holstein. Nr. 16, Kiel **1962**.
11. W. Steller, *Grundlagen der deutschen Geschichtsforschung*. Bd. 1, Wien **1973**.
12. W. Steller, *Deutsche Geschichtsforschung: Der Grundlagen zweiter Teil*. Bd. 2, Wien **1975**.
13. M. Ščukin, *Das Problem der Cernajachov-Kultur in der sowjetischen Literatur*, Zeitschrift für Archäologie, Nr. 9, **1975**, 25.
14. *The balto-slavic forest direction in the archeological study of the ethnogenesis of the slave*, Wiadomosci Archeologiczne 51, **1986 – 1990**, pogl. 4.2.7
15. J. G. Herder, *Ideen zur Philosophie der Menschheit*, Bd. 4., Riga **1791**.
16. N. Koch, Oetinger, *MONUMENTA GERMANICA HISTORICA*, Verlagsauslieferung GmbH, Stuttgart, ZRN.
17. Ch. Jocher, *Allgemeines Gelehrtenlexikon*, Leipzig **1750**.
18. W. Jobst, *Genealogia/oder Stam und Geburtslinea der Durchlauchtigen und Hochgeborenen Fürsten und Hertzogen in Pommern/Stettin/der Cassuben und Wenden/auch in Rügen und Pomerellen*, Frankfurt **1573**.
19. F. Dölger, *Ein Fall slawischer Einsiedlung im Hinterland von Thessaloniki im 10. Jahrhundert*, Sitzungsbericht der Bayrischen Akademie der Wissenschaften, Phil. Hist. Kl. **1952**, H 1.
20. H. Köpstein, *Zum Bedeutungswandel von Slavus*, Byzantinische Forschung. Nr. 7. **1979**, 67.
21. Jordanis, *Gotengeschichte*, Geschichtsschreibung der deutschen Vorzeit, Nr. 5, **1913**.
22. Prokop, *Der Vandalenkrieg*, Cesárea, Geschichtsschreibung der deutschen Vorzeit. Nr. 6, **1913**.
23. Prokop, *Vandalenkrieg*, Phaidon, Essen **1985**, Prokop, *Der Gotenkrieg — der Vandalenkrieg*, Cesárea, Stuttgart, brez letnice.
24. Fredregarii, *FREDEGARII SCHOLASTICI CHRONICUM CUM SUI CONTINUATORIBUS, SIVE APPENDIX AD SANCTI GREGORII EPISCOPI TURONENSIS HISTORIAM FRANCORUM*, Monum. Germ. Script. r. Meroving. II, 127.
25. J. W. Valvasor, *Die Ehre des Herzogtums Krain*, Laibach u. Nürnberg, 1689, J. Krajec, J. Pfeifer, Rudolfswerth, **1877**, pogl. 2.
26. Sorbi, *Sorbski muzej v Budyšinu*, ZRN.

27. W. Streitberg, *Die gotische Bibel, Erster Teil: Der gotische Text und seine griechische Vorlage. Mit Einleitung, Lesarten und Quellennachweisen sowie den kleineren Denkmälern als Anhang.* Herausgegeben von Wilhelm Streitberg. Zweite, verbesserte Auflage, Carl Winter, Germanische Bibliothek, 2. Abt. 3. Bd., Heidelberg **1919**.
28. F. Wrede, *Über die Sprache der Wandalen*, Straßburg **1886**.
29. M. Orbini, *Il Regno degli Slavi*, Urbino **1601**, tudi v hrvaškem in srbskem prevodu.
30. M. Thurius, *ANNALES VANDALORUM*, The history of Mecklenburgh, from the first settlement of the Vandals in that country to the present time; including a period of about three thousand years, London, J. Newbery in St Pauls Churchyard, **MDCCLXII**.
31. E. Brydges, T. Bensley, *A biographical peerage of the empire of Great Britain*, B. Court, London **1808 – 1817**.
32. A. Schleicher, *Laut- und Formenlehre der polabischen Sprache*, St. Petersburg **1871**.
33. J. H. Jugler, *Lüneburgisch-Wendischer Wörterbuch*, **1809**, R. Olesch, Köln **1962**.
34. E. Schwarz, *Goten, Nordgermanen, Angelsachsen*, München **1951**.
35. A. Stender-Petersen, *Slawisch-germanische Lehnwortkunde*, Göteborg **1927**.
36. M. Vasmer, *Die Urheimat der Slawen*, W. Volz, *Der deutsche Volksboden*, Breslau, **1926**, 118.
37. H. Rempel, *Reihengräberfriedhöfe des 8. bis 11. Jahrhunderts aus Sachsen-Anhalt, Sachsen und Thüringen*, Schriften zur Vor- und Frühgeschichte. Nr. 20, **1966**.
38. H. Schlifkowitz, *Typische Ortsnamen zwischen Elbe und Weichsel, Ortsnamen auf -au, -ow, -witz, -itz, -schitz und -in*. Karlsruhe **1988**.
39. H. Schlifkowitz, *Die alpendeutschen Personennamen*, Ardagger **1990**.
40. A. Krantz, *Wandalia, sive Historia de Wandalorum vera origine*, Köln **1519**.
41. M. Vasmer, *Russisches Etymologisches Wörterbuch*, II, Heidelberg **1955**, 656.
42. L. Vuga, *Sodobna teorija kontinuitete*, Zbornik prve mednarodne konference, Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva, Jutro, Ljubljana **2002**, 24-34. http://www.veneti.info/zborniki/zbornik01/htm/vuga_kontinuitete.htm.
43. M. Alinei, *Interdisciplinary and linguistic evidence for Palaeolithic continuity of Indo-European, Uralic and Altaic populations in Eurasia, with an excursus on Slavic ethnogenesis*, Proceedings of Kobarid conference 2003, <http://www.continuitas.com/intro.html>
44. V. Vodopivec, *Korenine zahodnih in južnih Slovanov*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 203-223.
45. Ch. Lübke, *Regesten zur Geschichte der Slawen an Elbe und Oder*, Berlin **1984**.
46. *Этимологический словарь русского языка*, II, Univerza v Moskvi, Moskva **1959**, 319.
47. Widukind iz Corvey-a, *Widukindi monachi Corbeiensis rerum gestarum Saxoniarum libri tres*, 10th-Century History Books, General Books LLC, **2010**, www, Domus Ecclesiae.
48. G. Raumer, *Regesta Historiae Brandenburgensis*, Bd. 1, Berlin **1836**.
49. J. Grimm, W. Grimm, *Deutsches Wörterbuch*, knjiga 16, geslo Sklave, **1905**.
50. J. Filip, *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte*, pogl. 2, Tschechische Akademie der Wissenschaften, Kohlhammer **1969**.
51. Ch. Hennig, *Vocabularium Venedicum*, **710**, založil R. Olesch, **1959**.
52. J. F. Pfeffinger, *Vocabulaire Vandale*.
53. Kjøbenhavnski rokopis, *Vocabularium et Phraseologicum Vandalicum*, Polabian - English dictionary, Kazimierz Polanski and James Allen Sehnert, Hague **1967**.
54. Jordanes **551**, *Gotengeschichte*, Geschichtsschreibung der deutschen Vorzeit. Nr. 5. **1913** ali A. Heine, **1985**.
55. J. K. Zeuss, *Die Herkunft der Baiern von den Markomannen*, 1837, 2. ponatis 1857, *Die Deutschen und die Nachbarstämme*, Carl Winter, Heidelberg **1925**.
56. Atlas, *National-Atlas*, leto VI, Paris **1795**.
57. O. Pritsak, *The Slavs and the Avars*, Settimane di studio del Centro Italiano di studi sull'alto Medioevo, Nr. 30, Spoleto **1983**, 353.

58. P. Diakonus, *Geschichte der Langobarden*, A. Heine, **1986**.
59. Einhard, *Annalen der Frankenkönige*, G. Pertz, F. Kurze, MESTO A. Heine, **1895**.
60. Einhard, *Življenje cesarja Karla*, Kaiser Karls Leben, Abel in Wattenbach, A. Heine, **1986**.
61. H. Wolfram, *Conversio Bagoariorum et Carantanorum*, 870, Gradec/Graz **1979**.
62. Alfred Veliki, kralj Anglije, angleška izdaja *Orosiusove Svetovne zgodovine iz leta 417*, R. Kötschke, 1939 *Die Völkertafel Germaniens und die angelsächsische Orosius-Bearbeitung aus der Zeit König Alfreds von England*, R. Kötschke. *Deutsche und Slawen im mitteldeutschen Osten*, Bad Homburg **1961**, 50.
63. B. Schmeidler, *Adam von Bremen - Hamburgische Kirchengeschichte*, 1070, Script, rer. Germanicarum. Nr. 10. **1925**.
64. G. Grandaur, *Des Dekans Cosmas Chronik von Böhmen*, Geschichtsschreibung der deutschen Vorzeit, Nr. 65, **1939**.
65. Ch. Jocher, *Allgemeines Gelehrtenlexikon*, Leipzig, **1750** in A. Heine, *Helmold- Chronik der Slawen*, Laurent, Wattenbach. Stuttgart **1986**.
66. ARNOLDI, *CHRONICA SLAVORUM*, založil J. M. Lappenberg, Hannover **1868**, ponatis **1978**, MGH SS RerGerm in us. schol. 14.
67. J. Wolfgang, *Genealogia oder Geburtlinien und Ankunfft des Löblichen Chur und Fürstlichen Haus zu Brandenburgk*, 634, Frankfurt an der Oder, **1562**.
68. F. Becker, *Helmold von Bosau, Wendische Chronika, CHRONICON SCLAVORUM ET WENEDORUM: Entfälschung eines Geschichtswerkes*, Berlin **1985**.
69. F. Becker, *Grenzsteine und Marksteine im Wandalischen Königreich*, Berlin **1985**.
70. N. Marschalk, T. Marschalk, *Annales Herulorum et Vandalorum*, **1521**, E. J. Westphalen, *Monumenta inedita rerum Germanicarum praecipue Cimbricarum et Megapolensium*, **1729 - 1745**.
71. W. Steller, *Deutsche Geschichtsforschung, Der Grundlagen*, Bd. 2, Wien **1975**.
72. E. Röth, *Sind wir Germanen? Das Ende eines Irrtums*, Erich Röth-Verlag, Kassel **1967**.
73. E. C. Saluelt, *Chronik der Mark Brandenburg*, Magdeburg **1579**, 121.122.
74. E. Strausberg, *Chronik der Marck Brandenburg*, **1598**.
75. S. Münster, *Cosmographie, Beschreibung aller Länder, Herrschaften und fürnemlichen Stetten des ganzen Erdbodens bis 1588*, Basel, ponatis faksimile, brez letnice.
76. Th. Kantzow, *Vrsprunck, Altheit und Geschichte der Völcker und Lande Pomern, Rhügen in 14 Bänden*, izdal H. Kosegarten, Greifswald **1816**.
77. Ch. Hartknoch, *Alt- und Neu Preußen*, I. del, I. poglavje, Von den Gräntzen und Inwohnern deß Landes, **1684**.
78. J. W. Valvasor, *Die Ehre des Herzogtums Krain*, Laibach, Nürnberg, 1689 izdala J. Krajec, J. Pfeifer, Rudolfswerth **1877**.
79. E. Fidicin, *Berlinische Chronik*, Berlin **1868**.
80. L. Kilian, *Zum Ursprung der Germanen*. Bonn **1988** a, L. Kilian, *Zum Ursprung der Indogermene*, Bonn **1988** b.
81. P. Jandáček, A. Perdih, *A novel view of the origins, development and differentiation of Indo-Europeans*, Zbornik šeste mednarodne konference, Izvor Evropejcev (Proceedings of the sixth international topical conference, Origin of Europeans), Jutro, Ljubljana **2008**, 88-98.
82. R. Trautmann, *Die slawischen Völker und Sprachen: Eine Einführung in die Slawistik*, Leipzig **1948**.
83. R. Much, *Die Germanen des Tacitus*, Heidelberg **1967**.
84. H. Reinerth, *Vorgeschichte der deutschen Stämme*, 3 Be. **1940**, Struckrum **1986**, Viöl **1987**.
85. L. Schmidt, *Geschichte der deutschen Stämme bis zum Ausgang der Völkerwanderung, Die Westgermanen*, Bd. 1 München **1938**, *Die Ostgermanen*, München **1934**, *Geschichte der Wandalen*, München **1942**.
86. A. Berlot, I. Rebec, *So bili Etruščani Slovani?* Založba Lipa, Koper **1984**, poglavje: Slovani v Burgundiji, str. 234 – 236.
87. R. Trautmann, *Die altrussische Nestorchronik*, Leipzig **1931**.

88. U. Scheil, *Zur Genealogie der einheimischen Fürsten von Rügen*, Veröffentlichungen der historischen Kommission für Pommern, Reihe V. Heft 1., **1962**.
89. Th. Mommsen, *Iordanis Romana et Getica*, apud Weidmannos, **1882**.
90. J. Marquart, *Osteuropäische und ostasiatische Streifzüge*, Leipzig **1903**.
91. T. Marchallus, *ANNALES VANDALORUM, The history of Mecklenburgh, from the first settlement of the Vandals in that country to the present time; including a period of about three thousand years*, London, **MDCCLXII**, J. Newbery in St. Pauls Church – yard.
92. J. I. Pontanus, **1631**, *Rerum Danicarum Historia*, Accedit Chorographica Regni Daniae. Amsterdam.
93. J. Meursius, *Historiae Danicae*, Libri III. Copenhagen **1630**.
94. S. Grammaticus: *Gesta Danorum*, Copenhagen, **1931** in Zt. Archäol. 8, **1974**, 179.
95. H. Jansen, *Svantevit fra Svendborg*, Arbog f. Svendborg + Omgens Museum, **1989**, 65.
96. J. Madsen, *Dänisch-wendische Beziehungen am Schluß des 11. Jahrhunderts vom Fund einer Schiffswerft bei Fribodrea auf Falster aus beleuchtet*, In B. Wiberg. *Bistum Roskilde und Rügen*, **1987**, 71.
97. L. Schulte, *Beiträge zur ältesten Geschichte Polens*, Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens, Nr. 52, **1918**, 38.
98. C. Schuchardt, *Arkona, Rethra, Vineta*, Berlin **1926**.
99. A. Krempel, *Dogodivščine Štajerske zemle*, Gradec **1845**, ponatis leta **1974**.
100. E. Lilek, *Geschichtsverirrungen deutscher Historiker*, Zvezna tiskarna Ljubljana, samozaložba, Celje **1940**.
101. F. Dahn, *Urgeschichte der germanischen und romanischen Völker*, 4 Bände, G. Grote, Berlin **1881–1889**.
102. A. Brückner, *Eintritt der Slaven in die Weltgeschichte*, Sonderabdruck aus der Weltgeschichte, Ullstein, Berlin **1909–1925**.
103. R. Meyer, *Altgermanische Religionsgeschichte*, Stuttgart **1909**.

Povzetek

Ob pripravi novih izdaj obeh zgodovinskih del pokojnega raziskovalca slovenske preteklosti, vrlega Franca Jeze »Skandinavski izvor Slovencev« in »O ključnih vprašanjih rane karantansko-slovenske zgodovine«, sem iskal dodatne in nepristranske virov, ki bi potrdili ali ovrgli njegove ugotovitve. Ugotovil sem, da so stari pisci dokaj dobro poznali Vandale, Vinede, Venede, Vinile itd. ter vsa njihova številna območna plemena. Raziskava prof. dr. Helmuta Schröcka sega daleč v preteklost, v obdobje več tisoč let pr. Maziljenim, vključuje novejšo starinoslovske raziskave načina in podobnosti gradenj, okraskov itd., katerim je prof. dr. Helmut Schröcke odmeril precej prostora v svojih knjigah.

Z imenom Sklaveni, Sklavi so v preteklosti učenjaki označevali vzhodno germanska plemena, ki se še niso bila pokristjanila, torej so bila še poganska, za razliko od onih Germanov, ki so že bili sprejeli maziljansko vero. Tega so se dobro zavedali celo še pisci v preteklih stoletjih, kakor ugotavlja prof. dr. Helmut Schröcke, ki je zbral, s pregovorno nemško marljivostjo, številne virov, ki to potrjujejo. Bil je pozoren tudi na danes ustaljene virov, katere pa so jih bili stari učenjaki iz udobja ali nemarnosti priredili po svoje. Posebno pozornost je posvetil raziskovalcem, ki so se lotili stare virov na novo raziskati in so pri tem marsikje ugotovili razlike med prvotno vsebino in tem, kar se danes navaja v literaturi, kar pa ima usodne posledice za tolmačenje zgodovine.